

حیات خانواده

فلسفه ازدواج چیست و چرا خداوند سنت نکاح را در ادیان الهی قرار داده است؟ پس از بحث در این باره مطالب زیر را مطالعه و درباره آن تفکر بفرمایید:

۱- فَلَمَّا أَرَادَ نَظْمَ الْعَالَمِ وَ إِظْهَارَ الْجُودِ وَ الْكِرَمِ عَلَى الْأُمَّمِ شَرَعَ الشَّرَائِعَ وَ أَظْهَرَ الْمَنَاهِجَ وَ فِيهَا سَنَّ سُنَّةَ النِّكَاحِ وَ جَعَلَهُ حِصْنًا لِلنَّجَاحِ وَ الْفَلَاحِ وَ أَمَرْنَا بِهِ فِيمَا نُزِّلَ مِنْ مَلَكُوتِ الْمُقَدَّسِ فِي كِتَابِهِ الْأَقْدَسِ .

(زمانی که خداوند نظم عالم و اظهار جود و کرم بر امم را اراده نمود؛ شرایع الهی را تشریح فرمود و راههای هدایت را اشکار کرد؛ و در آن سنت نکاح را وضع نمود و آن را قلعه ای برای نجات و رستگاری قرار فرمود و به آن [ازدواج] در آنچه از ملکوت مقدس در کتاب اقدسش نازل شده؛ امر کردیم.)

۲- تَزَوَّجُوا يَا قَوْمَ لِيُظَهَرَ مِنْكُمْ مَنْ يَذْكُرُنِي بَيْنَ عِبَادِي هَذَا مِنْ أَمْرِي عَلَيْكُمْ اتَّخِذُوهُ لِأَنْفُسِكُمْ مُعِينًا .

(ای قوم، ازدواج کنید تا از شما کسانی ظاهر شوند که مرا بین بندگانم ذکر کنند . این امر من است بر شما، آن را برای خودتان معین و یاور قرار دهید.)

۴۶- ای دو اولاد عزیز من، اقتران شما چون به سمع من رسید بی نهایت ممنون و مسرور شدم که الحمدلله آن دو طیر با وفا در یک آشیانه لانه نمودند و از خدا خواهم که یک عائله محترمه ای تشکیل نمایند زیرا اهمیّت ازدواج به جهت تشکیل یک عائله پربرکت است تا در کمال مسرت مانند شمع ها عالم انسان را روشن نمایند زیرا روشنایی این عالم به وجود انسان است اگر در این جهان انسان نبود مانند شجری ثمر بود. حال امیدوارم که آن دو نفس مانند یک شجر گردند و از رشحات ابر عنایت طراوت و لطافت حاصل نمایند و پر شکوفه و ثمر گردند تا الی الابد این سلاله باقی و برقرار ماند .

به نظر شما خصائص یک عائله پر برکت چیست؟

تأثیر ذکر خداوند و حضور اولیای الهی در فضای خانه چیست؟

۸۲- طوبی لَبِيتِ فَازَ بِعِنَايَتِي وَارْتَفَعَ فِيهِ ذِكْرِي وَ تَشَرَّفَ بِحُضُورِ اَوْلِيَائِي الَّذِيْنَ نَطَقُوا بِشَائِي وَ تَمَسَّكُوا بِحَبْلِ عِنَايَتِي وَ فَازُوا بِتَلَاوَةِ آيَاتِي .
أَنَّهُمْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ الَّذِيْنَ وَصَفَهُمُ اللّهُ فِي قِيَوْمِ الْاَسْمَاءِ وَ فِي كُتُبٍ أُخْرَى . إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ وَ هُوَ النَّاطِرُ وَ هُوَ الْمُجِيبُ .

(خوشا به حال خانه ای که به عنایت من فائز شد و در آن ذکر من مرتفع گردید و به حضور اولیاء من مشرف گردید ، انان که ناطق به ثنای من هستند و به ریسمان عنایتیم متمسکند و به تلاوت آیاتم فائزند. همانا ایشان بندگان محترمی هستند که خداوند آنها را در قیوم الاسماء و کتب دیگر وصف نموده است. همانا او شنونده و ناظر و اجابت کننده است.)

۸۵- اَنِّي اَدْعُو اللّٰهَ اَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكَ مَحَلًّا لِسُطُوعِ اَنْوَارِ الْهُدَى وَ اَنْتِشَارِ آيَاتِ اللّٰهِ وَ تَوْقُدِ نَارِ مَحَبَّتِهِ فِي قُلُوبِ عِبِيدِهِ وَ اِمَائِهِ فِي كُلِّ حِيْنٍ وَ اَعْلَمِي اَنْ كُلَّ بَيْتٍ يَرْتَفَعُ مِنْهُ ذِكْرُ اللّٰهِ بِالْتَهْلِيلِ اِلَى الْمَلَكُوتِ الْجَلِيلِ ذَلِكَ الْبَيْتُ جَنَّةٌ مِنْ جَنَّاتِ اللّٰهِ وَ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ مَلَكُوتِ اللّٰهِ .

(همانا من از خدا می خواهم که خانه تو را در هر حین محل تابش انوار هدایت و انتشار آیات الله و برافروختن آتش محبت او در قلوب بندگان و کنیزانش قرار دهد، و بدان هر بیتی که از آن ذکر خداوند به تهلیل [لا اله الا الله] به ملکوت پر جلال بلند شود آن خانه بهشتی از بهشتهای خداوند و باغی از باغهای ملکوت الله است.)

آیا به تساوی حقوق زن و مرد اعتقاد دارید؟ چرا؟

۳- جمع بدانند و در این فقره به انوار آفتاب یقین فائز و منور باشند . اناث و ذکور عندالله واحد بوده و هست و مطلع نور رحمن به یک تجلی بر کل مجلی قد خَلَقَهُنَّ لَهُمْ وَ خَلَقَهُمْ لَهُنَّ اَحَبُّ الْخَلْقِ عِنْدَ الْحَقِّ اَرْسَخُهُمْ وَ اَسْبَقُهُمْ فِي حُبِّ اللّٰهِ جَلَّ جَلَالُهُ ...

(خداوند زنان را برای مردان و مردان را برای زنان خلق کرده است . دوست داشتنی ترین خلق نزد حق، راسخ ترین و پیشی گیرنده ترین آنها در حب خداوند جل جلاله است.)

نتیجه چنین اعتقادی در زندگی زنشویی چیست؟

۷- ... خداوند بی مانند زن و مرد را آفریده که با یکدیگر در نهایت الفت آمیزش نمایند و زندگانی کنند و حُکم یک جان داشته باشند. زن و مرد دو رفیق و انیس هستند که باید در غم یکدیگر باشند. چون چنین باشند در نهایت خوشی و آسایش دل و جان در این جهان زندگانی کنند و در ملکوت آسمانی مظهر الطاف الهی گردند و الا در غایت تلخی عمر به سر برند و هر دم آرزوی مردن نمایند و در جهان آسمانی نیز شرمسار باشند. پس بکوشید که با یکدیگرمانند دو کبوتر در آشیان، آمیزش دل و جان نمائید. این است خوشبختی در دو جهان.

در زندگی یک زوج نمونه و خوشبخت خصوصیات زیر قطعا وجود دارد.

۱. ارتباط روحانی و جسمانی محکم
۲. همدلی و همفکری
۳. سرور و خوشحالی
۴. وحدت و یگانگی
۵. محبت صمیمی به یکدیگر
۶. نظم و ترتیب در خانه
۷. فرزندان صالح و با ادب
۸. افکار متعالی
۹. مشورت
۱۰. گذشت
۱۱. وفاداری
۱۲. صداقت
۱۳. مهمان نوازی
۱۴. تفکر درباره ترقی روحانی همدیگر

۱۵. غمخواری یکدیگر
۱۶. مصاحبت با نیکان
۱۷. سرور نگاه داشتن دیگران
۱۸. خدمت به خلق
۱۹. خدمت به حق
۲۰. ذکر الهی و دعا و نیایش
۲۱. انفاق و کمک به نیازمندان

چه خصوصیات دیگری را می‌توانید به این لیست اضافه کنید؟

در زندگی خود جستجو کنید و خصائصی را که وجود دارد علامت بزنید. سپس در مورد آنچه لازم است در حیات عائله خود به وجود آورید تفکر کنید. به روشهای توصیه شده در این مجموعه برای ایجاد این خصائص و قابلیتها توجه کنید و سعی کنید بتدریج آن را متحقق نمایید.

۹- تأسیس عائله خیلی مهم است، تا انسان جوان است از غرور جوانی ملتفت نمی‌شود ولی چون پیر شد خیلی افسوس می‌خورد ... حیات عائله باید مثل حیات ملائکک سماء باشد، روحانیت و سرور باشد؛ اتحاد و اتفاق باشد؛ مرافقت جسمانی و عقلانی باشد؛ خانه منظم و مرتب باشد؛ افکارشان مانند اشعه‌های شمس حقیقت و ستاره‌های روشن سماء باشد، چون دو مرغ بر شاخسارهای شجر وحدت و یگانگی بسرایند. همیشه پر فرح و سرور باشند و سبب سرور قلوب دیگران شوند. برای دیگران سرمشق باشند. برای یکدیگر محبت صمیمی حقیقی داشته باشند. اطفال خود را خوب تربیت نمایند تا سبب افتخار و اشتهار آن عائله گردد.

یکی از مهمترین طرق وصول به تفاهم و همدلی در خانواده مشورت است. خصوصیات یک مشورت صحیح کدام است؟ پس از بحث و تعیین شرایط مشورت مطالب ذیل را بخوانید و خصائص دیگری را که در آن آمده است به لیست خود اضافه کنید.

۱۴- نامه رسید . قرین عزیزت را مقصد تکمیل علوم است و تو تعجیل در رفتن به افریقا داری . حالا با یکدیگر مشورت نمایید و به کمال محبت مذاکره کنید و با یکدیگر قرار درستی بدهید و متحد و متفق باشید، زیرا قرین و قرینه باید شخص واحد باشند تا در هر امری موفق گردند .

۳۱- حضرت بهاءالله همچنین بر اهمیت مشورت تأکید فرموده‌اند . ما نباید تصور کنیم که این روش پرارزش منحصر به مؤسسات اداری امری است . مشورت خانوادگی با استفاده از بحث و گفتگوی کامل و صادقانه همراه با آگاهی از لزوم میانه روی و اعتدال ، می تواند نوسداروی اختلافات خانوادگی باشد . زنان نباید سعی کنند تا شوهران خود را تحت تسلط خود درآورند و به همین ترتیب شوهران نیز نباید بکوشند تا همسران خود را زیر سلطه خویش گیرند .

۳۳- حضرت بهاءالله امر مشورت را وسیله ای برای حصول توافق و راهی برای تعیین نحوه عمل مشترک مقرر فرموده اند . استفاده از این وسیله بین دو شریک زندگی زناشویی و در خانواده و در حقیقت در جمیع مواردی که احباً در اتخاذ تصمیمات مشترک شرکت می کنند لازم است . مشورت مستلزم آن است که تمام شرکت کنندگان آرای خود را با آزادی کامل و بدون واهمه از اینکه نظراتشان مورد انتقاد قرار گیرد و یا تحقیر شود بیان نمایند و البته این شرط اولیّه برای موفقیت در مشورت ، در محیطی که در آن ترس از خشونت و اهانت وجود داشته باشد قابل حصول نیست .

اگر زن و شوهر با مشورت به اتفاق نظر نرسند چه راهی باید اتخاذ نمایند؟

۳۳- مردان بهائی این فرصت را دارند که به دنیای اطراف خود چهره جدیدی از روابط زن و مرد را که در آن توسل به زور و تعرض از بین رفته و همکاری و مشورت جایگزین آن شده است ، نشان دهند . بیت‌العدل اعظم در جواب به سؤالات واصله فرموده اند که در روابط زناشویی ، زن و شوهر هیچ یک نباید هرگز به ناحق دیگری را تحت سلطه خود درآورد . اگر از طریق مشورت توافق حاصل نشود ، گاهی زن یا شوهر باید از خواست طرف دیگر تبعیت نماید ، هر زن و شوهری باید خود تصمیم بگیرند که دقیقاً تحت چه شرایطی چنین تبعیتی باید صورت گیرد .

۳۷- چون موقعیت افراد بسیار متفاوت است ، هیچ گونه پاسخ کلی برای پرسش‌های شما در مورد تصمیم‌گیری زن و شوهرهای شاغل که با دنبال کردن حرفه خود ظاهراً دو راه جداگانه را طی می‌کنند وجود ندارد . هر زن و شوهری باید با اتکا به فرایند مشورت بهائی تصمیم بگیرند که بهترین راه برای آنها چیست و در انجام این کار می‌توانند از جمله عوامل زیر را در نظر بگیرند :

- توجه به اصل تساوی که باید راهنمای مشورت میان زن و شوهر باشد .

بیت العدل اعظم الهی در پاسخ به سؤالات قبلی متذکر شده اند که مشورت توأم با شفقت باید اصل اساسی رابطه زناشویی باشد . اگر حصول توافق ممکن نباشد ، گاهی زن یا شوهر باید از خواست طرف دیگر تبعیت نماید . اینکه دقیقاً در چه وضع و موقعیتی چنین تبعیتی باید صورت گیرد امری است که به تصمیم هر زوج بستگی دارد .

- تأکید بسیار در آثار بهائی بر حفظ پیوند زناشویی و تحکیم اتحاد بین دو شریک زندگی .

• مفهوم یک خانواده بهائی که در آن مادر اوّل مربّی فرزندان به شمار می‌رود و پدر مسئولیت اصلی تأمین معیشت خانواده را بر عهده دارد .

همان طور که بیت العدل اعظم در موارد دیگر متذکر شده اند این امر به هیچ وجه بدان معنا نیست که این وظایف ثابت و تغییرناپذیرند و نمی‌توان آنها را بر حسب نیاز و شرایط خانواده تبدیل و تعدیل نمود .

• موقعیت‌های خاصّ مختلفی که ممکن است پیش بیاید ، مانند : امکانات شغلی در زمانی که بی‌کاری عمومی رواج دارد ، فرصت‌ها و یا توانایی‌های استثنایی که ممکن است یکی از طرفین ازدواج دارا باشد و یا نیازهای مبرم امرالله که ممکن است مستلزم فداکاری احبّاً باشد .

موفقیت چنین مشورتی بدون شک به میزان توسّل به دعا و مناجات و توجه قلبی به درگاه الهی ، احترام متقابل زن و شوهر به یکدیگر ، آرزوی خالصانه آنها برای یافتن راه حلّی که باعث حفظ اتحاد و هماهنگی بین آنها و سایر اعضای خانواده گردد و آمادگی آنان برای مصالحه و سازش در چارچوب تساوی، بستگی خواهد داشت .

همچنان که اجتماع در طول دهه‌ها و قرن‌های آینده در تحت نفوذ تقلیب کننده ظهور حضرت بهاءالله تحوّل می یابد ، مطمئناً تغییراتی بنیادین در آن روی خواهد داد که اجرای تعالیم بهائی در اجتماع را تسهیل نموده مشکلات زن و شوهرهایی را که مشتاقانه خواهان خدمت به امر الهی از طریق فعالیت های شغلی و حرفه ای خود هستند تخفیف خواهد داد .

چگونه می توانیم به سرور و خوشحالی واقعی در زندگی خانوادگی دست یابیم؟

۱۰۸- تحقیق آرزوهای شخصی در زندگی به ندرت برای ما شادی به همراه می آورد ، بلکه برعکس معمولاً آرزوهای جدیدی را بر می انگیزد . ولی اگر خود را در وظایف خویش غرق کنیم ، وظایفی که در مقام یک انسان نسبت به خانواده و اطرافیان خود و در مقام یک فرد بهائی نسبت به امرالله داریم و به تمام قوا با توجه به وضع و امکانات موجود به انجام آن پردازیم ، به تدریج معنای واقعی شادی را درخواهیم یافت .

مطابق اصل وحدت عالم انسانی و توجه به حقوق طبیعی بشر حقوق اعضاء خانواده چگونه باید حفظ شود؟

وظایف فرزندان نسبت به والدین چیست؟

والدین چه وظایفی در قبال فرزندان بر عهده دارند؟

۳۳- همان طور که مستحضرید اصل وحدت عالم انسانی در آثار بهائی به منزله محوری توصیف شده که سایر تعالیم حضرت بهاءالله طائف حول آن است . مفهوم این اصل به قدری وسیع و همه جانبه است که بر همه ابعاد فعالیت های بشری اثر گذارده موجب تغییر و

تحوّل آنها می گردد . این اصل مستلزم ایجاد تغییری بنیادین در نحوهٔ ارتباط مردم با یکدیگر و نیز ریشه کن کردن عادات دیرینه ای است که حقوق طبیعی بشر را که مستلزم رعایت احترام و شرافت انسانی هر فرد می باشد انکار می کند .

در محیط خانواده ، حقوق هر یک از اعضا باید محترم شمرده شود . حضرت عبدالبهاء در بیانی که متن آن به زبان انگلیسی ثبت شده و مضمون آن به فارسی به شرح ذیل است ^۱ ، چنین می فرمایند :

پیوند و الفت خانواده را باید پیوسته حفظ نمود و حقوق اعضا را نباید زیر پا گذاشت . حقوق پسر و پدر و مادر هیچ یک نباید نقض شود و یا دستخوش زورگویی گردد . همان گونه که پسر وظایفی نسبت به پدر دارد ، پدر نیز در قبال پسر دارای وظایفی می باشد . بر همین منوال ، مادر و خواهر و سایر اعضای خانواده نیز هر یک اختیارات مخصوص به خود را دارا هستند . تمامی این حقوق و اختیارات باید محفوظ ماند

اعمال زور از طرف فرد قوی بر علیه فرد ضعیف به منظور تحمیل اراده و رسیدن به امیال شخصی ، تخلفی فاحش از تعالیم بهائی است . هیچ کس حق ندارد با توسّل به زور یا تهدید به اعمال خشونت ، شخص دیگری را به عملی که به انجام آن راضی نیست وادار نماید . حضرت عبدالبهاء می فرمایند : " ای یاران الهی، جبر و عنف و زجر و قهر در این دورهٔ الهی مذموم . " ^۲ کسانی که به سبب غلیان غیظ و غضب و یا عدم توانایی در مهار کردن خشم و عصبانیت خود ، به اعمال خشونت نسبت به دیگران وسوسه می شوند ، باید متذکّر باشند که این رفتار نکوهیده در امر منیع حضرت بهاءالله محکوم شده است .

خصوصیات عقد و ازدواج بهایی چیست و چه ارتباطی بین زن و شوهر حاصل می شود؟

۵-عقد بهائی ارتباط بین طرفین است و تعلق خاطر بین جهتین ، ولی باید نهایت دقت بنمایند و بر اخلاق همدیگر واقف شوند و عهد و وثیق ارتباط ابدی حاصل شود و مقصد الفت و رفاقت و وحدت و حیات سرمدی باشد ...

عقد حقیقی بهائیان این است که باید بین طرفین روحاً جسماً التیام تام حاصل گردد تا در جمیع عوالم الهی اتحاد ابدی داشته باشند و حیات روحانی یکدیگر را ترقی دهند . این است عقد بهائی .

^۱ . از خطابات حضرت عبدالبهاء که متن فارسی آن موجود نیست .

^۲ . منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء [جلد ۱] ص ۱۴۶

۶- در میان خلق ازدواج عبارت از ارتباط جسمانی است و این اتحاد و اتفاق موقت است، زیرا فرقت جسمانی عاقبت مقرر و محتوم است و لکن ازدواج اهل بهاء باید ارتباط جسمانی و روحانی هر دو باشد زیرا هر دو سرمست یک جامند و منجذب به یک طلعت بی مثال. زنده به یک روحاند و روشن از یک انوار. این روابط روحانی است و اتحاد ابدی است و همچنین در عالم جسمانی نیز ارتباط محکم متین دارند. ارتباط و اتحاد و اتفاق چون از حیثیت روح و جسم هر دو باشد، آن وحدت حقیقی است. لهذا ابدی است، اما اگر اتحاد مجرد از حیثیت جسم باشد، البته موقت است و عاقبت مفارقت محقق. پس باید اهل بهاء چون رابطه ازدواج در میان آید، اتحاد حقیقی و ارتباط معنوی و اجتماع روحانی و جسمانی باشد تا در جمیع مراتب وجود و در جمیع عوالم الهی این وحدت ابدی گردد زیرا این وحدت حقیقی جلوه ای از نور محبت الله است.

هدف بهائیان در زندگی چیست و برای رسیدن به این هدف چه اموری لازم است؟

زن و شوهر چگونه می توانند همدیگر را در این مسیر همراهی کنند؟

۳۷- مسئله ای که مطرح کرده اید برای زن و شوهرهای بهائی که با نیازها و فرصت‌های موجود در جامعه امروز رو به رو هستند بسیار مهم است.^۱ مانند بسیاری از جنبه های دیگر زندگی روزانه، راه حل این مسئله را باید در فهم و به کارگیری تعالیم امر مبارک جستجو نمود. احباً باید این واقعیت را کاملاً درک کرده، بدون ناراحتی بپذیرند که راه حل‌های حاصله ممکن است از نقطه نظر کسانی که به موهبت قبول موعود الهی فائز نشده اند و در چنگال افکاری اسیرند که هر چند وسیعاً مورد قبول اهل عالم است ولی با تعالیم بهائی مغایرت دارد، ناقص و نارسا باشد.

آنچه در بررسی این موضوع باید مخصوصاً به آن توجه داشت هدفی است که مومنین به حضرت بهاءالله در زندگی دارند و آن شناسایی و پرستش خداوند است. این هدف مستلزم خدمت به هم‌نوع و خدمت در جهت پیشرفت امر الهی است. در تعقیب این هدف، بهائیان باید کوشش نمایند تا با استفاده از طرق موجود تا حد امکان استعدادها و قابلیت‌های خود را پرورش دهند.

^۱ . این یار روحانی درمورد تصمیمات زن و شوهرهای شاغل که با دنبال کردن حرفه خود ظاهراً دو راه جداگانه را طی می کنند، سؤال کرده است.

بر اثر محدودیت‌هایی که در این عالم خاکی وجود دارد، احباً در بسیاری از موارد خود را از پرورش کامل استعدادهای خویش محروم می‌بینند. این محرومیت ممکن است از فقدان منابع اقتصادی یا نبودن امکانات تحصیلی و یا لزوم انجام تعهدات و وظایف دیگری مانند مسئولیت‌های زندگی زناشویی و وظایف خانوادگی که آزادانه اختیار نموده اند، ناشی شده باشد. در بعضی موارد ممکن است علت آن تصمیم آگاهانه برای فداکاری در راه امرالله باشد مانند وقتی که یک مهاجر برای خدمت در محلی مستقر می‌شود که فاقد امکانات لازم برای پرورش استعدادها و قابلیت‌های خاص اوست. اما این محرومیت‌ها و محدودیت‌ها به معنای این نیست که این دوستان قادر نیستند مقصد اصلی حیات روحانی خود را تحقق بخشند بلکه صرفاً عناصری از یک چالش عمومی برای سنجش و ایجاد تعادل در صرف وقت و انرژی برای رسیدگی به امور گوناگون زندگی است.

آیا هدف اصلی ازدواج در امر بهایی تامین نیازهای شخصی طرفین و علائق والدین است؟

۲۱- حضرت بهاءالله در کتاب احکام خود تصریح می‌فرمایند که هدف اصلی ازدواج بقای نسل و ایجاد فرزندان است که چون بزرگ شوند بتوانند به شناسایی خداوند نائل آیند و بر طبق احکام و قوانین الهی که به واسطه پیامبران نازل شده رفتار نمایند. به این ترتیب بر طبق تعالیم بهائی، ازدواج در درجه اول یک عمل اجتماعی و اخلاقی است که هدف آن ورای نیازهای شخصی طرفین و علائق والدین است.

چگونه می‌توان رشد روحانی اعضای خانواده را تضمین نمود؟

۱۰۹- حضرت ولی امرالله برای شما و فرزندان شما و شوهر عزیزتان دعا خواهند فرمود. حال که همگی در ظل امر الهی متحد هستید و با فرح و سرور با هم فعالیت می‌کنید، مسلماً عنایات الهی شامل خواهد شد و خدماتتان مشمول تأییدات روح القدس خواهد گشت. مغناطیسی که جاذب روح القدس است خدمت به امر الهی و به خصوص تبلیغ امر شکوهمند اوست. حضرت ولی امرالله دعا خواهند فرمود که هر یک از اعضای خانواده شما ستاره درخشانی در افق رضای الهی گردد. مطالعه کلام الهی و تفکر در معانی روحانی آن و دعا و سپس عمل و بعد از آن استقامت در عمل ضروری است. اگر این مراحل طی شود، انسان از نظر روحانی رشد نموده، در خدمت به امرالله موفق خواهد گردید.

کدام یک از موارد زیر از مصادیق تساوی حقوق زن و مرد در دیانت بهایی است؟ این لیست را تکمیل کنید:

الف) درخواست طلاق از هر دو طرف

ب) رضایت ازدواج دختر و پسر شرط ازدواج

ج) امکان خواستگاری از طرف دختر و پسر هر دو

د) ارث مساوی فرزند دختر و پسر

ه) ورود زنان و مردان در میادین خدمت و فعالیتهای اجتماعی و روحانی در کنار هم

و) لزوم رعایت عفت و عصمت از طرف زن و مرد هر دو

۳۳- بعضی از سؤالات شما مربوط به رفتار با زنان است و شایسته است که با توجه به اصل تساوی حقوق رجال و نساء که از تعالیم دیانت بهائی است بررسی گردد. تساوی حقوق زن و مرد امری است به مراتب والاتر از اظهار آرمانهای قابل ستایش و اصلی است که تأثیر عمیقی بر جنبه های مختلف روابط انسانی دارد و باید جزء لاینفکی از حیات خانواده و جامعه بهائی باشد. اجرای این تعلیم مبارک منشأ تغییر و تحوّل در آداب و رسومی است که در طیّ قرون متمادی مرسوم بوده است. نمونه ای از این تحوّلات را در جوابی که از طرف حضرت شوقی افندی به این سؤال عنایت شده که آیا تعالیم بهائی سنت متداوله را که مرد به زن پیشنهاد ازدواج می نماید تغییر می دهد به نحوی که زن نیز اجازه پیشنهاد ازدواج به مرد را داشته باشد، می توان یافت. پاسخ چنین است: " فرمودند بنویس مساوات تام است امتیاز و ترجیح جایز نه. " ^۱ با گذشت زمان و به تدریج که زنان و مردان بهائی در اجرای کامل تر اصل تساوی حقوق رجال و نساء می کوشند، درک و فهم عمیق تری از اثرات و نتایج وسیع و همه جانبه این تعلیم حیاتی حاصل خواهد شد. حضرت عبدالبهاء در یکی از خطابات خود که متن آن به زبان انگلیسی ثبت شده و مضمون آن به فارسی چنین است می فرمایند: " تا زمانی که مساوات بین مرد و زن کاملاً تمکّن و تحقّق نیافته ممکن نیست عالم انسانی به حدّ کمال ترقی نماید. "

بیت العدل اعظم در سالهای اخیر مؤکداً توصیه فرموده اند که بانوان و دوشیزگان بهائی تشویق شوند تا در فعالیت های اجتماعی و روحانی و اداری جوامع خود بیش از پیش شرکت جویند و از آنان خواسته اند که قیام نموده، اهمیّت نقش خود را در کلیّه میادین خدمت به امرالله نمایان سازند.

^۱. حضرت ولی امرالله، آرشبو مرکز جهانی

با توجه به اینکه مرد مسئول تامین نیازهای مالی خانواده است آیا این ریاست مانع تساوی حقوق است و تسلط مرد بر زن را موجب می شود؟

۳۴- در پاسخ یکی از احبّا که خواهان درک عمیق تری از این مطلب شده بود که پدر رئیس خانواده محسوب می گردد ، در نامه ای از جانب بیت العدل اعظم آمده است :

همان طور که در نامه خود اشاره کرده اید بیت العدل اعظم الهی فرموده اند که با توجه به برخی مسئولیت ها که به پدران واگذار شده ، پدر می تواند رئیس خانواده محسوب شود . اما کلمه رئیس در اینجا به آن مفهومی که عموماً استفاده می شود به کار نرفته است بلکه باید با توجه به اصل مساوات زن و مرد و بیانات بیت العدل اعظم که زن و شوهر هیچ یک نباید هرگز به ناحق دیگری را تحت سلطه خود درآورد ، مفهوم جدیدی برای آن یافت . بیت العدل اعظم قبلاً در پاسخ سؤال یکی از احبّا فرموده اند که استفاده از کلمه " رئیس " ، " برتری به شوهر عطا نمی کند و به او حق مخصوصی که حقوق سایر اعضای خانواده را زیر پا گذارد نمی دهد . " همچنین فرموده اند که اگر پس از مشورت دوستانه توافق حاصل نشد " گاهی زن باید از خواست شوهر تبعیت نماید و زمانی شوهر باید تابع خواست زن باشد ، ولی هیچ یک نباید به ناحق بر دیگری تسلط جوید . " این مفهوم با کاربرد متداول کلمه " رئیس " که غالباً هنگامی که حصول توافق بین زن و شوهر ممکن نیست حق بدون قید و شرط تصمیم گیری را به مرد می دهد ، به نحوی بارز مغایرت دارد .

آیا قبول این مطلب که مسئولیت امور مالی منزل با پدر است ، منافاتی با کار کردن مادر در خارج از منزل دارد؟ چگونه باید در این امر تعادل ایجاد نمود؟

۷۲- در مورد سؤال شما که آیا مادران باید در خارج از منزل کار کنند ، مفید است که این مطلب از دیدگاه مفهوم خانواده بهائی بررسی گردد. مفهوم خانواده بهائی بر این اصل استوار است که مرد در درجه اول تأمین معاش خانواده را به عهده دارد و زن مربی اولیّه فرزندان است . این امر به هیچ وجه بدان معنا نیست که وظایف ثابت و تغییرناپذیرند و نمی توان آنها را برحسب نیاز و شرایط خانواده تبدیل و تعدیل نمود . این مطلب به آن معنی هم نیست که جای زن صرفاً در خانه است، بلکه برعکس با وجود آنکه مسئولیت های اصلی معین شده است انتظار می رود که پدران سهم مهمی در تربیت فرزندان داشته باشند و زنان هم می توانند نان آور خانواده باشند . همان طور که شما به درستی بیان کرده اید حضرت عبدالبهاء زنان را تشویق فرموده اند تا " به طور مساوی و کامل در امور و شئون عالم شرکت نمایند . "

در خصوص سؤالات خاصّ شما ، تصمیم راجع به اینکه یک مادر چه مدت می تواند در خارج از منزل به کار پردازد ، بستگی به وضع خانواده دارد که ممکن است در زمان های مختلف متفاوت باشد و مشورت خانوادگی به یافتن جواب کمک خواهد کرد . در

مورد این سؤال که آیا دوره های آموزش حرفه‌ای در آینده انعطاف بیشتری خواهد داشت ، بیت العدل اعظم خاطرنشان می سازند که اوضاع آینده این امور را تعیین خواهد نمود .

برای برطرف کردن رفتار ناشایسته همسر چه طرقی پیشنهاد می نماید؟ اس اساس برای تعدیل رفتار متقابل چیست؟ آیا بدون آن روابط قابل اصلاح است؟

۳۶- توجّه به این نکته مفید است که روابط زناشویی در بسیاری از موارد مستلزم تعدیلی کلی در رفتار هر یک از دو طرف است . از آنجایی که روابط عمیق زناشویی موجب آشکار شدن بهترین و بدترین جنبه‌های شخصیت دو طرف می شود ، می توان گفت که هر دو شریک زندگی پیوسته به تعدیل رفتار خود مشغولند . بعضی از زن و شوهرها قادرند در آغاز زندگی مشترک به توافقی کامل برسند و آن را در سراسر زندگی خود حفظ نمایند . بسیاری متوجّه می شوند که برای رسیدن به این توافق باید مدّتی تلاش کنند . اگرچه درست است که در ازدواج هر یک از طرفین باید حقوق فردی دیگری را رعایت نماید ، ولی باید در نظر داشت که رابطه متقابل زن و شوهر فقط مبتنی بر موازین قانونی نیست و محبّت اس اساس آن است . با توجّه به این نکته ، واکنشی صرفاً جدال‌آمیز و قانونی در مقابل رفتار ناشایسته طرف دیگر مناسب نیست .

آیا زن باید از شوهر تبعیت نماید؟ بالعکس چطور؟

۳۲- همان طور که اشاره کرده اید اصل تساوی حقوق زن و مرد کاملاً واضح و صریح و بیانات مبارکه در این مورد روشن و بدون ابهام است . بیت العدل اعظم بارها تصریح نموده اند که گاهی زن یا شوهر باید از خواست طرف دیگر تبعیت نماید . اینکه دقیقاً در چه وضع و موقعیتی چنین تبعیتی باید صورت گیرد امری است که به تصمیم هر زوج بستگی دارد . اگر خدای ناکرده زن و شوهر نتوانند به توافق برسند و این عدم توافق منجر به بیگانگی آنها از یکدیگر گردد ، باید با کسانی که مورد اعتماد ایشان هستند و به صداقت و درستی رأی و تشخیص آنها اطمینان دارند مشورت نمایند تا وحدت خانواده را حفظ و تقویت نمایند .

پس از مطالعه بیانات زیر و تفکر در مشکلات زندگی زناشویی ، بعضی از مصادیق اعمال زور یا خشونت را در خانواده ها برشمارید.

۳۳- اعمال زور از طرف فرد قوی بر علیه فرد ضعیف به منظور تحمیل اراده و رسیدن به امیال شخصی ، تخلّفی فاحش از تعالیم بهائی است . هیچ کس حق ندارد با توسّل به زور یا تهدید به اعمال خشونت ، شخص دیگری را به عملی که به انجام آن راضی نیست وادار نماید . حضرت عبدالبهاء می فرمایند : " ای یاران الهی، جبر و عنف و زجر و قهر در این دوره الهی مذموم . " ^۱ کسانی که به سبب غلیان غیظ و غضب و یا عدم توانایی در مهار کردن خشم و عصبانیت خود ، به اعمال خشونت نسبت به دیگران وسوسه می شوند ، باید متذکّر باشند که این رفتار نکوهیده در امر منیع حضرت بهاء الله محکوم شده است .

۳۳- حضرت بهاء الله بنفسه الاعلی در یکی از الواح مبارکه راجع به رفتار با نسوان چنین می فرمایند :

... باید دوستان حقّ به طراز عدل و انصاف و مهر و محبّت مزین باشند . چنانچه بر خود ظلم و تعدّی روا نمی دارند بر اماء الهی هم روا ندارند . اَنَّهُ يَنْطَلِقُ بِالْحَقِّ وَيَأْمُرُ بِمَا يَنْتَفِعُ بِهِ عِبَادَهُ وَإِمَائِهِ أَنَّهُ وَلِيُّ الْكُلِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ^۲

(همانا خداوند به حق نطق می نماید و به آنچه عباد و اماء را سود می رساند امر می کند. او ولیّ کل در دنیا و آخرت است.)

هیچ شوهر بهائی نباید هرگز همسرش را کتک بزند و یا با وی به نحوی ظالمانه رفتار نماید . مباردت به چنین عملی رفتاری سوء و مردود در روابط زناشویی و مخالف تعالیم جمال مبارک است .

چه چیز در دنیای امروز بتدریج جایگزین اعمال زور خواهد شد؟ رعایت تساوی حقوق زن و مرد چه تاثیری در جایگزینی این صفات با زور و قدرت خواهد داشت؟

توسّل به زور از طرف مرد به منظور تحمیل اراده اش بر زن ، تمرّدی فاحش از تعالیم دیانت بهائی است . حضرت عبدالبهاء در بیاناتی که متن آن به زبان انگلیسی ثبت شده و مضمون از آن به فارسی چنین است می فرمایند :

^۱ . منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء [جلد ۱] ص ۱۴۶
^۲ . مجموعه ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی، ص ۱۱

در قدیم دنیا با زور اداره می شد و مرد چون جسماً و فکراً از زن زورمندتر و پرخاشجوتر بود بر او غالب و مسلط بود ولی حال وضع در تغییر است . به مرور اعمال زور و عنف ، غلبه خود را از دست می دهد و هوشیاری ، فراست فطری و خصایل روحانی محبت و خدمت که در زن قوی است ، تفوق و برتری می یابد .

آیا ازدواج با اقوام نزدیک محبت و اتحاد را بیشتر می کند؟ ازدواج با جنس بعید چگونه؟

ازدواج با جنس بعید چه مزایای دیگری دارد؟

۱۰- در اقتران هر چه دورتر موافق تر، زیرا بُعد نسب و خویشی بین زوج و زوجه مدار صحت بنیه بشر و اسباب الفت بین نوع انسانی است.

۱۱- در ازدواج حکمت الهیه چنان اقتضاء می نماید که از جنس بعید باشد یعنی بین زوجین هرچه بعد بیشتر، سلاله قوی تر و خوش سیماتر و صحت و عافیت بهتر گردد .

نظر افراد مومن و متدین درباره روابط جنسی چیست؟ آیا توجه به این غریزه کلاً در ادیان الهی منع شده است؟

۲۰- معیار دیانت بهائی در شئون مربوط به اخلاقیات جنسی بسیار بالاست ولی به هیچ وجه به نحو نامعقولی سخت و شدید نیست . ضمن اینکه روابط جنسی آزاد مردود شمرده شده است ، ازدواج به منزله عملی مقدس محسوب گردیده که هر انسانی باید به انجام آن تشویق شود ، ولی اجبار جایز نیست . غریزه جنسی مانند دیگر غرایز بشری لزوماً شیطانی نیست بلکه نیرویی است که اگر به نحو صحیح هدایت گردد می تواند شادی و رضایت فرد را به همراه آورد . ولی اگر مورد سوءاستفاده قرار گیرد نه تنها برای خود شخص بلکه برای جامعه ای که در آن زندگی می کند قطعاً زیان بسیار خواهد داشت . در عین حال که بهائیان ریاضت و خودآزاری افراطی را مردود می شمردند ولی در عین حال نسبت به فرضیه های متداول راجع به اخلاق جنسی که صرفاً موجب از هم گسیختگی جامعه بشری می گردد نیز نظر موافقی ندارند .

آیا انفصال بین زن و مرد و طلاق و جدایی از نظر سنت و شریعت الهی امری پسندیده است؟ اگر یکی از دو طرف مسبب طلاق باشد عاقبتش چگونه است ؟

۸- باری اساس ملکوت الهی الفت است و محبت است و وحدت است ، اتصال است نه انفصال ، اتحاد است نه اختلاف ؛ علی الخصوص بین زوج و زوجه اگر سبب طلاق یکی از این دو باشد ، البته در مشقات عظیمه افتد و به وبال عظیم گرفتار گردد و بی نهایت نادم و پشیمان شود .

متن زیر را بخوانید و توضیح دهید آیا زن یا شوهر می توانند مانع از دخول یکدیگر در ملکوت شوند؟

۱۵- و اما ما سألت هل الرجل يمنع القرينة الدخول في النور أم القرينة تمنع الرجل عن الدخول في ملكوت الله . فالحقيقة أن كلاهما لا يمنع أحدهما الآخر عن الدخول في ملكوت الله إلا بكثرة تعلق القرين للقرينة أم القرينة للقرين كل واحد منهما إذا أخذ الآخر معبودا من دون الله فيمنعه عن الدخول في ملكوت الله .

(و اما اینکه سوال کردی آیا مرد مانع دخول همسرش در نور می شود و یا زن مرد را از دخول در ملکوت الهی منع می نماید، فی الحقیقه هیچ کدام از آن دو مانع دخول دیگری در ملکوت الله نخواهند شد مگر به خاطر کثرت تعلق مرد به زن یا بالعکس. هر کدام از آن دو اگر دیگری را به جای خدا معبود خود بگیرند همسر خود را از دخول در ملکوت الهی منع می کنند.)

برای حصول تفاهم و اتحاد در مورد تربیت اطفال در خانواده هایی که زن و شوهر اعتقادات دینی مختلف دارند چه تدابیری لازم است؟

۲۷- حضرت ولیّ امرالله از اینکه بین شما و همسران در مورد تعلیم و تربیت فرزندانان مشکلاتی پیش آمده بسیار متأسف هستند . در مواردی که بهائیان با افراد غیر بهائی و به خصوص پیروان سایر ادیان ازدواج می کنند باید از قبل در مورد آموزش دینی آینده فرزندان خود تا حدی توافق داشته باشند . هنگامی که چنین توافقی قبلاً حاصل نشده و در صورتی که والدین نتوانند در این مورد به توافق برسند ، فرد بهائی باید از محفل روحانی خود صلاح و مشورت طلبد .

۶۲- مسئلهٔ تعلیم و تربیت اطفال در صورتی که یکی از والدین بهائی نباشد موضوعی است که منحصرأ به خود پدر و مادر مربوط می شود تا در مورد بهترین نحوه ای که موجب حفظ وحدت خانواده و رفاه آیندهٔ فرزندانشان می شود تصمیم بگیرند . اما هنگامی که کودک به سن بلوغ می رسد باید برای انتخاب دین خود صرف نظر از خواسته ها و آرزوهای والدینش آزادی کامل داشته باشد .

آیا لزوم تحرّی حقیقت برای انتخاب دین به معنی رهاکردن اطفال است تا خود وقتی بزرگ می شوند راه خویش را بیابند؟

۱۲۱- اگر کودکان ، چنانچه وضع اسف بار جوانان در جامعهٔ امروز به خوبی نشان می دهد ، به کلی رها شوند تا راه خویش را در زندگی بیابند ، آیندهٔ تاریکی در انتظارشان خواهد بود . از جمله مسائلی که باید به کودکان تفهیم نمود تا برای آینده آماده گردند خصلت عدالت است که بر اهمیّت مشاهده و تحقیق و استنباط فردی و یا به عبارت دیگر تحرّی حقیقت تأکید دارد . انسان نمی تواند بدون هیچ گونه آموزش و یا راهنمایی به جستجوی حقیقت پردازد . این مسئله در مورد یک پژوهشگر علمی نیز صادق است که اگر آموزش ندیده و آمادگی نداشته باشد ، قادر به کشف حقایق مادی نخواهد بود . گرایش آزاد امر مبارک در مورد یادگیری می بایستی به احبّاً اطمینان بخشد که توانایی پرورش ذهنی کاوشگر به آنان اعطا گردیده است . هر چه بیشتر به مطالعهٔ تعالیم مبارکه پردازند ، این توانایی در آنان بیشتر تقویت خواهد شد .

اگر همسر شما مانع از خدمتتان به امر مبارک و یا نشر نفحات باشد نسبت به او چه رفتاری خواهید داشت؟

کدام یک از عکس العملهای زیر در این مورد صحیح است؟

الف) بی توجهی به موضوع و درنظر گرفتن همسر به عنوان یک بیگانه

ب) رعایت خواسته های طرف مقابل

ج) توسل به دعا و مناجات

د) برانگیختن تعصبات او

ه) نزدیکی و یگانگی با همسر

و) وقف بیشتر وقت برای خانواده

ز) ازدیاد عشق و محبت

ح) بحث و گفتگو

ط) رعایت شکیبایی و حکمت

ی) اجازه دخالت ندادن در مورد منع کامل از خدمات و فعالیتهای تبلیغی

ک) تحمیل معتقدات دینی خود به او به اجبار

ل) رفتار مناسب و جلب رضایت او

پس از مطالعه بیانات زیر اگر راههای دیگری برای رفع این مشکل به نظرتان می رسد مطرح بفرمایید.

۱۶- جای تأسف و نگرانی است که در ... زنان و شوهران همیشه همدل و همفکر نیستند .

به نظر این عبد در چنین مواردی حضرت عبدالبهاء همیشه توصیه می فرمودند که احبایی که شوهرانشان نظر موافقی در مورد خدمات آنان ندارند ، باید نهایت ملاحظه و رعایت را [نسبت به ایشان] مجری دارند . آن حضرت معتقد بودند که این افراد را باید بیشتر با محبت و نه با بحث و گفتگو جلب نمود اما جای تأسف خواهد بود اگر بعد از همه کارهایی که برای خانواده اش انجام می دهد ، شوهرش با خدمات امری او مخالفت نماید .

۱۷- اختلاف نظر و عقیده بین زن و شوهر موجب تأسف بسیار است زیرا بدون شک باعث ضعف آن پیوند روحانی که اساس همبستگی خانوادگی ، به خصوص در دوران سختی است ، می شود . اما راه حل ، رفتاری که باعث بیگانگی طرف مقابل گردد نیست . در واقع یکی از اهداف امر بهائی ایجاد همبستگی بیشتر در محیط خانواده است . بنا بر این حضرت عبدالبهاء در چنین مواردی رعایت خواسته های طرف مقابل و توسل به دعا و مناجات را توصیه می فرمودند . دعا کنید که حقیقت به تدریج بر شوهرتان روشن گردد و در عین حال

به نحوی عمل نمایید که نزدیک تر گردد نه اینکه تعصّبش برانگیخته شود. چون یگانگی حاصل شود قادر خواهید بود بدون مشکل به خدمت پردازید.

۱۸- حضرت شوقی افندی اطمینان دارند که ... خانم شما خواهند توانست وقت خود را قدری بیشتر وقف خانواده نمایند اما در عین حال امیدوارند که شما نیز بتوانید به همسر خود کمک نمایید که فرصت کافی بیابند تا به خدمت امرالله که تعلق شدید قلبی به آن دارند و خدماتشان در این میدان ارزنده و مغتنم است، قیام نمایند.

۲۲- اگرچه طرز فکر شوهر شما نسبت به امرالله ممکن است دوستانه نباشد، اما باید همیشه امیدوار باشید که از طرق مسالمت آمیز و دوستانه و با تلاش های مدبرانه، حکیمانه و صبورانه به تدریج در جلب نظر موافق او نسبت به امرالله موفق خواهید شد. به هیچ وجه نباید سعی کنید معتقدات دینی خود را به زور به وی تحمیل نمایید. در عین حال نباید اجازه دهید که مخالفت وی با امر بیش از اندازه مانع فعالیت های شما در جهت گسترش امرالله گردد ... با شکیبایی و حکمت عمل نمایید و مطمئن باشید که حضرت بهاءالله مساعی شما را هدایت و تأیید می فرمایند.

چگونه می توان موفق به جذب همسر و خانواده غیر بهایی خود به امر مبارک شد؟

۱۳- اَمَّا قَرِينُكَ الْكَرِيمُ يَقْتَضِي اَنْ تُعَامِلِيَهْ اَحْسَنَ مُعَامِلَهْ و تُوَاطِبِي عَلٰى رِضَائِهْ و الْمُدَارَاةَ مَعَهْ فِي كُلِّ الْاِحْوَالِ حَتّٰى يَرٰ بِاَنَّكَ بِتَوْجِهْكَ اِلٰى مَلَكُوْتِ اللّٰهِ زَادَتْ رَأْفَتُكَ مَعَهْ و مَحَبَّتُكَ لَهْ و مُرَاعَاةُكَ لِرِضَائِهْ فِي كُلِّ حَالٍ و اِنِّي اَتَضَرَّعُ اِلٰى اللّٰهِ اَنْ يَجْعَلَكَ مُسْتَقِيْمَةً عَلٰى حُبِّ اللّٰهِ و نَاشِرَةً لِنَفْحَاتِ الْقُدْسِ فِي تِلْكَ الْبِقَاعِ .

(اما اقتضا می کند که با همسر بزرگوارت بهترین رفتار را داشته باشی و به جلب رضای او ادامه دهی و در همه حال با او مدارا کنی تا اینکه ببیند که تو به خاطر توجه ات به ملکوت الله، رأفت و محبت نسبت به او و جلب رضایتش در هر حال اضافه شده است. و من به [درگاه] خداوند تضرع می کنم که تو را مستقیم بر حبش و ناشر نفعات قدس در این مکانها بنماید.)

۶۳- اگرچه روابط خانوادگی محکم و متین است ولی باید همیشه به خاطر داشته باشیم که روابط روحانی بسیار عمیق تر و قوی تر از آن است. روابط روحانی روابطی ابدی است و بعد از مرگ هم ادامه دارد، اما روابط جسمانی اگر با پیوند روحانی همراه نگردد فقط محدود به این عالم است. شما باید تا آنجا که در قوه دارید از طریق دعا و با رفتار و کردار نمونه، فکر اعضای خانواده خود را نسبت به دیانت

بهائی روشن کنید ولی از اعمال آنها چندان غمگین نشوید . به برادران و خواهران روحانی خود که با شما تحت انوار ملکوت الهی زندگی می کنند ناظر باشید .

احبای الهی در حقیقت هنوز کاملاً نیاموخته اند که از محبتی که به یکدیگر دارند برای تقویت و تسلی خاطر در هنگام احتیاج چگونه استفاده نمایند . امر الهی دارای قدرت عظیمی است و علت اینکه یاران بیشتر از آن استفاده نمی کنند این است که هنوز نیاموخته اند چگونه از این نیروی عظیم محبت ، قدرت و اتفاق و هماهنگی که این امر اعظم ایجاد کرده است به طور کامل بهره گیرند .

۹۸- حضرت ولیّ امرالله مخصوصاً مایلند از شما بخواهم که صبور و مطمئن باشید و از همه مهم تر در مقابل مخالفت و کینه همسران ، با نهایت محبت و مهربانی با وی سلوک نمایید . رفتار دوستانه و مسالمت آمیز در این گونه موارد نه تنها وظیفه هر فرد بهائی است بلکه مؤثرترین وسیله برای جلب موافقت و برانگیختن تحسین دشمنان و مخالفین پیشین امر نیز می باشد . در حقیقت محبت اکسیر اعظم است که می تواند شریرترین و فرومایه ترین افراد را تبدیل به نفوسی آسمانی نماید . امید است که رفتار شما حقیقت این تعلیم زیبای امر مبارک را بار دیگر تأیید نماید .

۱۱۰- شما باید آن چنان روح محبت بهائی در خانواده خود ایجاد کنید که همسران واقعاً به امر مبارک هدایت شود و فرزندان مجذوب امرالله گردند ... توافقی در خانواده مهمترین امر جهت فرزندان شماست .

۱۰۷- حضرت ولیّ امرالله دعا خواهند فرمود که مادر شما به امر مبارک ایمان آورند و فعالانه به خدمت امرالله قیام نمایند . باید در نظر داشته باشید که تمسک شما به حیات بهائی ممکن است به اندازه مطالعه و یا حتی بیشتر در مادر شما تأثیر گذارد . هنگامی که انسان اثرات تعالیم بهائی را بر روی زندگی دیگران مشاهده می کند ، اغلب تأثیر عظیمی دارد .

اگر علی رغم محبتها و سعی در معرفی امر، اعضای خانواده همچنان به مخالفت خود با امر ادامه دادند وظیفه ما چیست و چگونه می توانیم با حزن و ناامیدی خود مقابله کنیم؟

۱۰۱- حضرت ولیّ امرالله از اینکه ... خاطری آزرده دارد ، بسیار متأسف شدند . اگر ملاحظه می کند که خانواده اش آمادگی پذیرش تعالیم الهی را ندارد ، به هیچ وجه نباید محزون شود ، زیرا همه نفوس از بینش روحانی برخوردار نیستند . درحقیقت بسیاری از اعضای خانواده پیامبران با وجود مشاهده سلوک و قوه برهان مظهر ظهور الهی از ایمان محروم ماندند . بنابراین احبای الهی نباید از این مسائل مکدر شوند ، بلکه باید آینده عزیزان خود را به ید قدرت الهی بسپارند و سعی کنند با خدمات و ایمان خالص خود به امرالله ، استحقاق آن را یابند که جهت احیای روحانی نهایی آنان شفاعت نمایند .

۱۰۳- حضرت ولیّ امرالله از روش خصمانه بعضی از اعضای خانواده شما نسبت به امر مبارک که شما به خدمت آن قائم هستید شدیداً متأسفند و معتقدند که باید آنچه در قوه دارید انجام دهید تا ضدیت آنها را برنیانگیزید . البته نه اینکه از ایمان خود منصرف شوید و از فعالیت امری دست بردارید .

از آنجایی که نمی توانید آنها را به امر مبارک علاقه مند کنید ، بهترین روش همان است که حضرت عبدالبهاء همواره در چنین مواردی توصیه می فرمودند یعنی آنها را به حال خود واگذارید و برایشان دعا کنید . مطمئن باشید که حضرت ولیّ امرالله نیز برای روشن شدن ضمیر آنها دعا خواهند فرمود . بسیاری از مردم بعد از مخالفت شدید با امر مبارک با بردباری و محبت و حکمت و دعای بستگان یا دوستان بهائی خود ، نهایتاً مجذوب امرالله گردیده اند .

اگر در مورد نحوه رفتار خود به عنوان یک بهایی با همسر غیر بهایی خود مطمئن نباشیم چگونه می توانیم این رفتار را تعدیل و اصلاح کنیم؟

۱۰۴- [حضرت ولیّ امرالله] معتقدند که شما باید حتماً نهایت محبت و مهربانی را نسبت به شوهر خود نشان دهید . اگر ما در مورد نحوه رفتار خود در مقام یک بهائی شکی داشته باشیم ، باید به حضرت عبدالبهاء بیاندیشیم و حیات مبارک را مورد مطالعه قرار دهیم و از خود سؤال نماییم که اگر آن حضرت در چنین موقعیتی قرار گرفته بودند ، چگونه عمل می فرمودند ، زیرا هیکل مبارک در هر موردی مثل اعلای ما هستند . البته شما می دانید که آن حضرت چقدر مهربان بودند و چگونه مهر و محبت ایشان مانند شمس بر همه می تابید .

شوهر و فرزند شما این حق را دارند که از محبت شما برخوردار شوند و فرصت بسیار خوبی در اختیار شما قرار می دهند تا بتوانید ایمان خود را نسبت به امر مبارک نشان دهید .

همچنین باید به درگاه حضرت بهاءالله دعا کنید و طلب تأیید نمایید تا با شوهرتان متحد شده، خانواده‌ای حقیقی و سعادت‌مند به وجود آورید.

در مقابل رفتار ناپسند اقوام و خویشان چه عکس‌العملی باید نشان داد؟

۸۹- محزون مباش؛ طوفان غم ساکن گردد، حسرت نماند، حرمان نیاید، آتش محبت الله شعله زند، خار و خاشاک اندوه و غم بسوزد. مستبشر باش، مطمئن به عنایت بهاءگرد تا شبهه و ریب مفقود شود و فیوضات غیب موجود گردد... خویش و پیوند اگر دوری جویند مکدر مشو، خدا نزدیک است. اما تو تا توانی بیگانه و خویش را نزدیکی کن و مهربانی نما و نهایت صبر و تحمل بنما. هر قدر ستم کنند عدل و انصاف مبذول دار و هر چه بغض و عداوت نمایند به راستی و دوستی و آشتی مقابله کن.

عکس‌العمل در مقابل بیگانگان و اغیار باید چگونه باشد؟

۹۱- بشارت ملکوت را به گوش‌ها برسانید و کلمه الله را منتشر نمایید و نصایح و وصایای الهی مجری دارید یعنی به حرکت و آدابی قیام کنید که جسم عالم را جان بخشید و طفل صغیر امکان را به مقام رشد و بلوغ رسانید تا توانید در هر محفلی شمع محبت برافروزید و هر دلی را به نهایت رأفت ممنون و مسرور نمایید. بیگانگان را مانند خویش بنوازید و اغیار را به مثابه یار وفادار مهربان گردید. اگر نفسی جنگ جوید، شما آشتی طلبید و اگر کسی ضربتی بر جگرگاه زند، شما مرهم بر زخم او بنهید. شماتت کند، محبت نماید. ملامت کند، ستایش فرمایید. سم قاتل دهد، شهد فائق بخشید. به هلاکت اندازد، شفای ابدی دهید. درد گردد، درمان شوید. خار شود، گل و ریحان گردید. شاید به سبب این رفتار و گفتار این جهان ظلمانی نورانی گردد و این عالم خاکی آسمانی شود و این زندان شیطانی ایوان رحمانی گردد. جنگ و جدال برافتد و محبت و وفا در قطب عالم خیمه افرازد.

آیا ازدواج مانعی برای خدمت به امرالله خواهد بود؟

۹۶- یک خانواده بهائی حقیقی به منزله حصن حصینی است که جامعه بهائی به هنگام برنامه ریزی فعالیت‌ها می‌تواند بر آن اتکا نماید. اگر... و... به یکدیگر شدیداً علاقه‌مندند و مایلند ازدواج کنند، حضرت ولی امرالله نمی‌خواهند که آنها تصور کنند که با این

ازدواج خود را از امتیاز خدمت محروم می کنند . در حقیقت چنین وصلتی توانایی آنها را برای خدمت به امرالله افزایش خواهد داد . هیچ چیز احسن از آن نیست که جوانان بهائی ازدواج کرده، آن طور که مورد نظر حضرت بهاءالله است خانواده بهائی حقیقی تشکیل دهند .

خدمت امرالله مقدم است یا مسؤلیتهای خانوادگی و مصالح آن ؟

چه راهکارهایی برای ایجاد تعادل بین این دو امر پیشنهاد می نمایید؟

۳۵- حفظ اتحاد بین زن و شوهر بسیار مهم است و اگر خدمت به امرالله موجب تضعیف آن گردد باید راه حلی برای این مشکل پیدا کرد .

به عبارت دیگر هر مسیری که انتخاب کنید باید هم در جهت ترویج مصالح امرالله باشد و هم استحکام پیوند زناشویی شما را میسر نماید . به طوری از متن ذیل به نقل از نامه ای به زبان انگلیسی از حضرت ولی امرالله معلوم می شود احباً نباید به بهانه خدمت به امرالله از انجام وظایف خانوادگی خود غفلت ورزند:

البته حضرت ولی امرالله مایلند که شما و سایر احباً تمام وقت و نیروی خود را صرف خدمت به امرالله کنید . زیرا نیاز فراوان به خادمین لایق داریم . اما خانواده نهادی است که حضرت بهاءالله برای استحکام آن ظهور فرموده اند نه تضعیف آن . صرفاً بر اثر بی توجهی به این نکته ، مسائل نامطلوب بسیاری برای خانواده های بهائی پیش آمده است . به خدمت امرالله پردازید ولی وظایف خود را نسبت به خانواده خویش نیز فراموش ننمایید . وظیفه شماست که حد اعتدال را بیابید و مواظب باشید که هیچ یک از این وظایف موجب غفلت شما از دیگری نگردد .

۲۳- حضرت ولی امرالله تمایل شما را به اینکه زندگی خود را وقف خدمت امرالله نمایید کاملاً تأیید می فرمایند ولی لازم می دانند توجه شما را به این حقیقت جلب نمایند که در صورت ازدواج ، وظیفه شما در مقام یک زن بهائی این است که از مسؤلیت های خانوادگی خود که در حقیقت جزئی حیاتی و جدانشدنی از فعالیت های امری شماست غفلت نکنید . البته مصالح خانوادگی باید تابع

خیر و مصلحت و منافع امر مبارک باشد، ولی اگر فرد بهائی بخواهد از یک زندگی عادی و متعادل و سازنده برخوردار گردد باید برای مصالح خانواده نیز اهمیت لازم را قائل شود. تعهداتی که در برابر یک فرد بهائی قرار دارد از نظر وجوب و اهمیت یکسان نیست ولی این امر دلیل بر آن نیست که نتوان تعادلی بین آنها برقرار نمود.

۳۱- حضرت بهاءالله به منظور ایجاد اتحاد در جهان ظاهر شده اند و اتحاد خانواده اتحادی اساسی و بنیادی است. بنابراین باید اذعان کنیم که هدف امرالله استحکام خانواده است نه تضعیف آن. مثلاً خدمت به امر نباید موجب غفلت از خانواده گردد. بسیار مهم است که شما وقت خود را طوری تنظیم نمایید که حیات خانواده شما متعادل باشد و اعضای خانواده تان از توجه لازم برخوردار باشند.

۶۷- اگر وضع سلامت والدین شما طوری است که وجود شما واقعاً ضروری است، در آن صورت نباید آنها را ترک کنید. ولی اگر خویشاوند دیگری بتواند از آنها نگهداری نماید، در آن صورت می‌توانید در فعالیت‌های امری در ... کمک کرده احباً را در استقرار امر مبارک بر اساسی محکم در آن محل، مساعدت نمایید.

میزان اختصاص وقت و توجه به خدماتی مهم مثل تبلیغ و مهاجرت و نیز خدمت به خانواده را چه چیز تعیین می‌نماید؟

۷۷- تبلیغ امرالله بدون شک شایسته ترین اعمال است و هنگامی که احبای الهی تبلیغ را با مهاجرت توأم می‌کنند برکات مضاعف شامل حال آنها می‌گردد. رسیدگی به امور خانواده نیز از اهمیت روحانی فوق‌العاده ای برخوردار است و جایز نیست که برای ارائه خدمت خاصی به امرالله، از رشد و پیشرفت خانواده غافل شویم. تبلیغ امر و پاسخگویی به نیازهای خانواده هر دو باید از مهمترین خدمات به خداوند به شمار آید، ولی وضع و موقعیت خاص هر خانواده میزان توجه به هر یک را تعیین می‌نماید. سهم بودن فرزندان مهاجرین در فداکاری‌های والدینشان وقتی به کشور دیگری می‌روند، امری اجتناب‌ناپذیر است، همان‌گونه که فرزندان حضرت بهاءالله و حضرت عبدالبهاء در فداکاریهای آن هیاکل مقدسه سهم بودند. ولی نباید فراموش نمود که فرزندان مهاجرین نیز از برکات روحانی و مواهب مهاجرت بهره مند هستند.

راه توجیه اعضای خانواده برای پذیرفتن خدمات والدین و تشویق آنها به همراهی چیست؟

۱۱۶-...تعالیم دیانت بهائی در مورد لزوم توجه به تربیت اطفال و تقویت حیات خانواده کاملاً روشن است. مشکلی که شما به آن اشاره کرده اید هنگامی پیش می آید که از احباً برای کمک به ترویج امرالله و فعالیت‌های اداری و تحکیم جامعه بهائی مستمراً دعوت به عمل می آید. چالشی که در برابر این عزیزان قرار دارد این است که چگونه با توجه به محدودیت وقت، نیرو و منابع که در واقع همه احباً با آن روبه رو هستند به این نیازها پاسخ گویند بدون اینکه از مسئولیت خود نسبت به فرزندان و سایر اعضای خانواده غافل گردند.

از آنجایی که موقعیت افراد بسیار متفاوت است برای رویارویی با این چالش روش و شیوه صحیح خاصی وجود ندارد. اما آنچه روشن است این است که بهائیان باید طریق تعادل جویند و احتیاجات موجه فرزندان و خانواده و همچنین نیازهای جامعه بهائی و رشد آن را ملحوظ دارند. همچنان که خانواده رشد می کند، باید آگاهانه برای جلب اعضای آن به خدمات امری تلاش کرد به نحوی که فرزندان خود را در آن خدمات سهیم شمرند و نسبت به اشتغال والدین خود به خدمات امری مقاومتی نشان ندهند. این امر باید از طریق فرایند تشویق و تربیت صورت گیرد و تمایل و اشتیاق به خدمت اعضای خانواده با مشورت خانوادگی دوام یابد.

**با توجه به بیان ذیل کدامیک از جنبه های زندگی انسان عناصری از خدمت به حضرت بهاءالله محسوب می شود؟
کدامیک از این خدمات با خدمت به خانواده بنوعی مرتبط است؟ فهم این مطلب چه کمکی به ایجاد تعادل در
خدمت به امرالله و خدمت به خانواده می نماید؟**

۱۱۹- بیت العدل اعظم از عشق شما به جمال مبارک و اشتیاقتان برای خدمت به امرالله و کسب رضای الهی مسرور شدند. راه های بسیاری برای خدمت وجود دارد و هر شخصی باید بر طبق امکانات و محدودیت های خود خدمتی را که بهتر از عهده انجامش بر می آید برگزیند. فرصت برای خدمات امری لزوماً با امکان کمک به خانواده منافاتی ندارد. این نکته حائز اهمیت است که متذکر باشیم که هر جنبه زندگی انسان عناصری از خدمت به ساحت حضرت بهاءالله محسوب می شود: محبت و احترام نسبت به والدین خود، اشتغال به تحصیل، پرورش و حفظ سلامت، اشتغال به کسب و کار، رفتار نسبت به دیگران و رعایت موازین عالی اخلاقی، ازدواج و پرورش فرزندان، شرکت در فعالیت های تبلیغی و تحکیم جامعه بهائی و البته دعا و مناجات روزانه و مطالعه آثار الهی.

**آیا اگر شوهر غیر بهایی و مخالف امرالله باشد می تواند همسر را به ترک دیانت خود وادار نماید؟ وظیفه زن بهایی
در این مورد چیست؟**

۳۰- حضرت ولیّ امرالله به شما توصیه می فرمایند که سعی کنید و لااقل برای مدتی وقت خود را صرف شوهرتان کنید و با محبت و صبر و دلجویی او را آرام نمایید . شاید به این طریق بتوانید از مخالفتش نسبت به امرالله بکاهید . اما او به هیچ وجه حق ندارد شما را به ترک دیانت بهائی وادار نماید . رابطه روح انسان با خالق خود امری است مطلقاً شخصی و مقدّس و هیچ کس در چنین اموری حقّ تحکّم به دیگری را ندارد .

خانواده های بهایی که به خدمت امرالله مشغولند چگونه می توانند سرمشق احبّای جدید و جوانان باشند؟ چه نوع افکاری وجه تمایز ایشان از خانواده های دیگر خواهد بود؟

به نظر شما شریف ترین انگیزه ها برای حفظ ازدواج و ایجاد اتحاد در خانواده چیست؟

۲۸- حضرت ولیّ امرالله قویاً معتقدند که بهائیان و به خصوص آنهایی که مثل شما و خانواده شما به نحوی آشکار و فعّال به خدمت امرالله مشغولند باید در صورت امکان در هر موردی سرمشقی شایسته برای احبّای جدید و جوانان بهائی باشند . از آنجایی که حضرت بهاءالله با طلاق بسیار مخالف بودند (گرچه آن را جایز شمرده اند) و ازدواج را یک مسؤلیت بسیار مقدّس محسوب فرموده اند ، احبّای باید نهایت کوشش را بنمایند تا عقد ازدواجی را که بسته اند حفظ کنند و از آن اتّحادی نمونه که بر اساس شریف ترین انگیزه ها استوار است بسازند .

۹۹- توصیه حضرت ولیّ امرالله به شما این است که دائماً کوشش نمایید تا زیبایی و پاکی و نیروی خلاقه پیام حضرت بهاءالله را در زندگی خصوصی و هم چنین در روابط اجتماعی خود منعکس سازید . جوانان بهائی امروز باید سرمشقی برای جوانان جهان باشند و به همین جهت رفتارشان باید با عالی ترین موازین اخلاقی مطابق باشد . تنها تمسّک کامل و مشهود همه جوانان بهائی اعم از زن و مرد به آرمانها و تعالیم امر مبارک است که می تواند دنیای خارج را تحت تأثیر قرار دهد و توجه و علاقه جدی مردم را به تعالیم مبارک جلب نماید .

۱۰۲- ازدواج بین دو نفس که در این ایام زنده به پیام الهی گشته و حیات خود را وقف خدمت امرش نموده‌اند و برای خیر عالم انسانی می‌کوشند، می‌تواند قوه عظیمی در زندگی دیگران باشد و برای سایر احبّا و نیز غیر بهائیان سرمشق و مایه الهام گردد.

۱۰۶- مدتهاست که حضرت ولیّ امرالله احساس می‌کنند که احبّای ... در بعضی موارد بر طبق معیار مطلوب ازدواج چنانکه حضرت بهاءالله تشریح فرموده اند زندگی نمی‌کنند و مستعدّ تأثیرپذیری از طرز فکر سطحی و خودخواهانه کنونی مردم نسبت به پیوند زناشویی هستند. در نتیجه هیکل مبارک از ملاحظه اینکه شما در سلوک بر طبق موازین بهائی موفق هستید و با تمام جدّیت در حفظ این پیوند مقدّس بین خود و شوهرتان می‌کوشید، برآستی مسرور و امیدوارند که بتوانید سرمشقی برای دیگران گردید. حضرت ولیّ امرالله با روش بعضی از احبّا که به اسم خدمت به امرالله، خود را از قید شوهر رها می‌کنند و یا شوهر جدیدی اختیار می‌نمایند، موافق نیستند.

وظیفه احبا در ارائه نمونه ای از روش جدید زندگی چیست؟ در این مسیر باید از شیوع و قبول چه اعمالی برحذر باشند؟

از جمله نشانه های سقوط اخلاقی در نظام اجتماعی رو به زوال کنونی، ازدیاد خشونت در خانواده، افزایش رفتار تحقیرآمیز و ظالمانه نسبت به همسر و فرزند و شیوع آزارهای جنسی است. بسیار مهم است که اعضای جامعه اسم اعظم بسیار مراقب باشند که مبادا به علت شیوع چنین اعمالی به قبول آن تن دردهند. احبّای الهی باید همواره متوجّه و متذکّر باشند که وظیفه ایشان ارائه نمونه ای از روش جدید زندگی است، روشی که خصوصیات شاخص آن پای بندی به اصول عالی اخلاقی و احترام به منزلت و حقوق تمامی مردم و احتراز از ظلم و ستم و هر نوع تعدّی است.

برای حل مشکلات زناشویی از چه راههایی باید استفاده کنیم؟

۲۹- مشکلات زندگی زناشویی اغلب پیچیده و حسّاس است و ما بهائیان که مردمانی روشنفکر و مترقّی هستیم در صورت لزوم، نباید تردیدی در کمک گرفتن از علم و دانش در این گونه مسائل، به خود راه دهیم. اگر شما و شوهرتان، به طور جداگانه یا با یکدیگر، درباره مشکلات خود با طیب حاذقی مذاکره نمایید ممکن است متوجّه شوید که می‌توانید شوهر خود را معالجه کنید و یا لااقل در این

راه کوشش نمایید. بسیار جای تأسف است که دو نفر بهائی که در این امر عظیم الهی با هم متحدند و از سعادت داشتن خانواده برخوردارند، قادر نباشند با الفت حقیقی با یکدیگر زندگی کنند. حضرت ولیّ امرالله معتقدند که شما باید دست به اقدامات سازنده ای بزنید و نگذارید وضع وخیم تر گردد. هنگامی که طلاق و جدایی بر سر زن و شوهری سایه می افکند، برای اجتناب از آن از هر راه حلّی باید استفاده نمود.

۱۰۰- شرحی که از وضع موجود در خانواده خود مرقوم داشته اید و به خصوص اثرات وخیمی که بر خواهران و برادران شما می گذارد، قطعاً بسیار غم انگیز است. اما با وجود آنکه خود را در مقابل برخی از مشکلات موجود ناتوان می بینید، نباید امید خود را به بهبود اوضاع، هر چقدر هم تدریجی باشد، از دست بدهید. تنها نتیجه تسلیم شدن صرف در برابر مشکلات، نومیدی و دلسردی بیشتر خواهد بود. بنابراین باید قوت قلب داشته باشید و تا آنجا که امکانات و موقعیت شما اجازه می دهد با اطمینان و پشتکار در اصلاح وضع خانوادگی خود کوشا باشید.

۱۰۵- حضرت ولیّ امرالله در خصوص مشکلات خانوادگی شما معتقدند که اگر طالب راهنمایی و هدایت هستید باید این مسائل را با محفل روحانی خود در میان بگذارید. یکی از وظایف این محافل ارائه توصیه و کمک به احبّ است و مراجعه به محفل روحانی از امتیازات شما می باشد.

چه وقت ازدواج می تواند منشاء راحت و آسایش باشد و مشکلات بوجود آمده برطرف شود؟

۱۱۴- بیت العدل اعظم توجّه دارند که شما و همسران در مورد مشکلات خانوادگی خود با محفل روحانی مشورت کرده ولی توصیه ای دریافت نکرده اید و همچنین وضع خود را با یک مشاور امور خانواده مطرح نموده اما نتیجه ای به دست نیآورده اید و معتقدند که برای شما و شوهرتان درک این موضوع بسیار مهم است که ازدواج می تواند منشأ راحت و آسایش بوده، احساسی از امنیت و سعادت روحانی به انسان ببخشد. ولی این امر به خودی خود اتفاق نمی افتد. برای آنکه ازدواج به پناهگاه رضایت و آسودگی تبدیل گردد همکاری طرفین ازدواج و مساعدت خانواده های آنان ضروری است.

اعتقاد شما در مورد روابط جنسی چیست و این برداشت بر چه عقیده ای استوار است؟

۲۴- به طور خلاصه ، برداشت بهائی از روابط جنسی بر این عقیده استوار است که عفت و عصمت باید هم از طرف مرد و هم از طرف زن کاملاً رعایت گردد ، نه تنها به این علت که عصمت به خودی خود از نظر اخلاقی بسیار قابل ستایش است بلکه از این نظر که تنها راه یک زندگی خانوادگی شاد و موفق نیز می باشد . بنابراین روابط جنسی خارج از ازدواج به هیچ شکل و صورتی جایز نیست و هر کس از این حکم تجاوز نماید نه تنها در مقابل خداوند مسئول است بلکه از طرف جامعه نیز مشمول مجازات خواهد بود .

دیانت بهائی ارزش انگیزه جنسی را تصدیق می نماید ولی استفاده نامشروع و ناشایسته از آن را در مواردی مانند رابطه جنسی آزاد و با هم زیستن بدون ازدواج و غیره که همه را کاملاً به ضرر انسان و جامعه می داند محکوم می سازد . استفاده صحیح از غریزه جنسی حق طبیعی هر فرد می باشد و نهاد ازدواج نیز دقیقاً به همین منظور به وجود آمده است . بهائیان معتقد به سرکوب نمودن انگیزه جنسی نیستند بلکه معتقد به کنترل و تعدیل آن هستند .

با توجه به بیانات فوق علت تاکید دیانت بهایی بر عفت و عصمت از طرف زن و مرد هر دو چیست؟

آزار یا تجاوز جنسی از طرف شوهر چه لطمه ای به روابط زناشویی خواهد زد؟

برای حل آن یا اجتناب از به وجود آمدنش چه راههایی پیشنهاد می نمایید؟

۳۳- حضرت ولیّ امرالله در تویعات مبارکه ای که از طرف آن حضرت به زبان انگلیسی صادر شده و مضمون آن ذیلاً نقل می شود ، توضیح می فرمایند که : " دیانت بهائی ارزش انگیزه جنسی را تصدیق می نماید ... " و همچنین می فرمایند : " ... استفاده صحیح از غریزه جنسی حق طبیعی هر فرد می باشد و نهاد ازدواج نیز دقیقاً به همین منظور به وجود آمده است . " در این جنبه از روابط زناشویی نیز، مانند دیگر جوانب آن ، باید رعایت و احترام متقابل حکمفرما باشد . اگر یک زن بهائی از طرف شوهرش مورد آزار و یا تجاوز جنسی قرار گیرد ، او حق دارد که برای کمک و راهنمایی به محفل روحانی مراجعه کند و یا برای کسب حمایت قانونی اقدام نماید .

چنین آزارهایی ادامه زندگی زناشویی را شدیداً به مخاطره می اندازد و به احتمال قوی سبب بروز نفرت و بیزاری آشتی ناپذیری می گردد.

درباره نقش و اهمیت جنبه جسمانی و روحانی پیوند زناشویی بحث کنید. کدام یک باید بر دیگری مقدم باشد؟ نتیجه عدم توجه به این نکته چیست؟

۲۵- نهاد ازدواج چنانکه حضرت بهاءالله مقرر فرموده اند در عین حال که برای جنبه جسمانی پیوند زناشویی اهمیت لازم را قائل است ، آن را نسبت به مقاصد اخلاقی و روحانی و نقشی که از طرف خداوند دانا و مهربان برای آن منظور گردیده است فرعی می شمرد . تنها هنگامی که به هر یک از این جنبه های مختلف اهمیت لازم داده شود و جنبه اخلاقی بر مادی و جنبه روحانی بر جسمانی اولویت یابد می توان از چنین افراط و بی بند و باری ها در روابط زناشویی که عصر منحط ما به نحو اسف باری شاهد آن است جلوگیری نمود و پاکی اصلی زندگی خانوادگی را به آن بازگرداند و هدف حقیقی از ایجاد این نهاد الهی را تحقق بخشید .

عفت و عصمت قبل و بعد از ازدواج به چه معناست؟

روابط زن و شوهر و وفاداری آنها نسبت به یکدیگر باید چگونه باشد؟

۲۶- سؤال شما در مورد اینکه عشقی عمیق نسبت به شخصی غیر از زن و یا شوهر خود چه جایی می تواند در زندگی فرد داشته باشد ، بر اساس تعالیم بهائی به آسانی قابل توضیح است . عفت و عصمت مستلزم آن است که زندگی جنسی فرد هم قبل و هم بعد از ازدواج پاک و منزّه باشد ، قبل از ازدواج پرهیزکاری کامل و بعد از ازدواج وفاداری مطلق نسبت به شریک زندگی منتخب ، وفاداری در همه اعمال جنسی و وفاداری در قول و عمل ...

... باید سعی نمایند تا خارج از زندگی زناشویی عادی و مشروع خود ، روابط دوستی و محبتی برقرار سازند که ابدی و مبتنی بر زندگی روحانی انسان و نه حیات جسمانی اوست . این یکی از موارد متعددی است که در آن بهائیان باید سرمشق دیگران گردند و در راه

ارائه معیاری حقیقی برای زندگی پیش قدم شوند ، معیاری که سبب تعالی روح انسان شود و جسم او را صرفاً وسیله ای در اختیار روح تابناک او گرداند . نیازی به بیان نیست که این مسئله با داشتن یک زندگی جنسی عادی از طریق مشروع آن یعنی ازدواج مغایرتی ندارد .

به اعتقاد بهایی فساد اخلاقی در روابط زن و مرد ناشی از چه امری است؟

برای اصلاح جامعه در این مورد چه اقدام موثری می توان انجام داد؟

۳۳ - فقدان ارزش های معنوی و روحانی در اجتماع ، منجر به تدنی خلق و خویی که باید بر روابط بین دو جنس مخالف حکمفرما باشد ، می گردد که در نتیجه زنان صرفاً وسیله ای برای ارضای امیال جنسی به حساب می آیند و از احترام و ادبی که از جمله حقوق همه افراد بشر است محروم می شوند . حضرت بهاءالله چنین انداز می فرماید : " " إِنَّ الَّذِينَ يَرْتَكِبُونَ الْبَغْيَ وَالْفَحْشَاءَ ، أُولَئِكَ ضَلَّ سَعِيُهُمْ وَكَانُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ . " ^۱ شایسته یاران حضرت رحمن آنکه درباره معیارهای والای اخلاقی که نیل به آن را حضرت بهاءالله در یکی از بیانات خود به " اهل بهاء " توصیه می فرماید ، تعمق نمایند : " " وَ لَوْ يَرْدُنَّ عَلَيْهِمْ ذَوَاتُ الْجَمَالِ بِأَحْسَنِ الطَّرَازِ لَا تَرْتَدُّ إِلَيْهِنَّ أَبْصَارُهُمْ بِالْهَوَى أَوْلَيْكَ خَلَقُوا مِنَ التَّقْوَى . كَذَلِكَ يُعَلِّمُكُمْ قَلَمُ الْقِدَمِ مِنْ لَدُنْ رَبِّكُمْ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ ... " ^۲

(همانا کسانی که مرتکب بغی و فحشا می شوند آنان تلاششان به گمراهی کشیده شده و از زیانکاران هستند.)

{ اهل بها کسانی هستند که } (اگر زنان صاحب زیبایی و جمال با بهترین زینتها بر آنان بگذرند از روی هوای نفس، نظرشان را به جانب آنها بر نمی گردانند . ایشان از تقوا خلق شده اند . این چنین قلم قدم از جانب خداوند عزیز بخشنده شما را تعلیم می دهد .)

اگر یکی از احبا مورد تجاوز جنسی قرار گیرد وظیفه جامعه نسبت به او چیست؟

اگر در اثر این تجاوز، فرد باردار شود وضعیت فرزند چگونه خواهد بود؟

^۱ . منتخباتی از آثار حضرت بهاءالله ، شماره ۱۳۶ ، ص ۱۱۷

^۲ . منتخباتی از آثار حضرت بهاءالله ، شماره ۶۰ ، ص ۴۷

۳۳- یکی از شنیع ترین و قبیح ترین تخلفات جنسی جرم تجاوز جنسی است . چنانچه یکی از احبّا مورد تجاوز جنسی قرار گیرد مستحقّ محبت و حمایت اعضای جامعه می باشد و مختار است که علیه متجاوز بر طبق قانون مملکت خویش اقدام نماید . اگر در اثر این تجاوز حامله شود مؤسّسات بهائی نباید به او فشار آورند که ازدواج کند . اخذ تصمیم درباره حفظ و یا سقط جنین راجع به شخص اوست تا با توجه به ملاحظات طبّی و عوامل مربوطه دیگر و در پرتو تعالیم مبارکه ، آنچه را مایل باشد مجری دارد . اگر در نتیجه این تجاوز طفلی متولّد شود ، اخذ تصمیم در مورد طلب کمک مالی از پدر جهت نگهداری فرزند به خود مادر راجع است ، ولی ادعای هرگونه حقّ پدری از طرف متجاوز بر طبق احکام بهائی ، با توجه به شرایط مربوطه ، زیر سؤال برده می شود .

ساقط شدن حق پدری به چه معناست؟ (از چه حقوقی منع خواهد شد؟)

اگر در خانواده ای اتحاد و اتفاق وجود داشته باشد چه نتایج حاصل می شود؟

۰- ملاحظه نمایید چون اتحاد و اتفاق در میان خاندانی واقع شود ، چقدر امور سهل و آسان گردد و چقدر ترقّی و علویّت حاصل شود . امور منتظم گردد و راحت و آسایش میسر شود . خاندان محظوظ ماند ، مقام محفوظ شود، سبب غبطه عموم گردد و روز به روز بر علویّت و عزّت ابدیه بیفزاید .

۱۲- البته باید امروز کل را به محبت و یگانگی و الفت و مهربانی و درستی و آشتی و دوستی و حقّ پرستی خواند . امیدوارم که تو و شوهر عزیزت به نهایت روح و ریحان به خدمت پردازید و در این جهان دو شمع روشن هدایت گردید و در افق ابدی مانند دو نجم ساطع بدرخشید .

۸۶- اگر توافق و محبت در خانواده ای ظاهر باشد، آن خانواده پیشرفت نموده نورانی و روحانی گردد، اما اگر اختلاف و نفرت در آن به وجود بیاید، از هم پاشیدگی و انهدام آن اجتناب ناپذیر است.

۸۸- با دوستان و متعلقان خویش عموماً در نهایت مهربانی و محبت معامله کن.

تاثیر این نوع افکار در جامعه چه خواهد بود؟

۸۷- ملل را می توان قیاس بر افراد عائله کنیم. عائله متشکل از افراد است و هر ملتی نیز متشکل از افراد و اشخاص و اگر جمیع ملل را جمع کنید، یک عائله عظیمه گردد و این واضح است که نزاع و جدال بین افراد یک عائله سبب خرابی است همین نوع جنگ و حرب مابین ملل مورث انهدام عظیم است.

گسترش فکر چه تاثیری می تواند در خانه و اجتماع داشته باشد؟

۹۲- هر انسان ناقصی خودپرست و در فکر راحت و منفعت خویش است. چون یک قدری فکرش اتساع یابد در فکر راحت و نعمت خاندانش افتد. اگر فکرش اتساع بیشتر یابد در فکر سعادت اهل شهرش افتد و چون افکار متسع بیشتر شود در فکر عزت وطن و ملتش افتد و چون افکار اتساع تام یابد و به منتهی درجه کمال رسد در فکر علویت نوع انسان افتد، خیر جمیع خلق طلبد و راحت و سعادت جمیع ممالک را، این دلیل بر کمال است.

انفاق بر فقراء و کمک به امور خیریه چه تاثیری در زندگی خانوادگی دارد؟

۴- رَأْسُ الْهِمَّةِ هِيَ انْفَاقُ الْمَرْءِ عَلَى نَفْسِهِ وَ عَلَى أَهْلِهِ وَ الْفُقَرَاءِ مِنْ إِخْوَتِهِ فِي دِينِهِ .

(راس همت، انفاق مرد است بر خودش و خانواده اش و فقراء از برادران دینی اش)

به نظر شما چرا حضرت بهاءالله در بیان مبارک ذیل راس تجارت را حب خویش ذکر فرموده اند؟ این تجارت را با تجارتهای دیگر که ممکن است منافع مادی بسیاری برای یک خانواده به همراه داشته باشد مقایسه کنید و نتیجه گیری نمایید.

۸۳- رَأْسُ التَّجَارَةِ هِيَ حُبِّي بِه يَسْتَعْنِي كُلُّ شَيْءٍ وَبِدُونِهِ يَفْتَقِرُ كُلُّ شَيْءٍ عَنِ كُلِّ شَيْءٍ وَ هَذَا مَا رُقِمَ مِنْ إِصْبَعِ عَزِزٍ مُنِيرٍ .

(راس تجارت حب من است. با(داشتن) آن هر چیز بی نیاز می شود و بدون آن هر چیز از هر چیز فقیر می گردد. و این است آنچه از انگشتان خداوند عزیز منیر رقم زده شده است.)

برای حل مشکلات مادی خانواده چه راه‌هایی به نظر تان می‌رسد؟ پس از بحث در این باره بیان ذیل را بخوانید و راجع به راه حل ارائه شده در آن تفکر نمایید.

۹۷- هیکل مبارک از اطلاع بر مشکلات خانوادگی و ناراحتی‌ها و نگرانی‌های شما شدیداً متأثر شدند و می‌فرمایند که ناامید نشوید ، بلکه صبر پیشه کنید و به هدایت و تأیید حتمی الهی مطمئن باشید . همه ما به معضلات بی ارزش مادی در این حیات مبتلا هستیم و نمی‌توانیم کاملاً از آنها رهایی یابیم . بهترین کار، بعد از آنکه همه کوشش‌های ما برای خلاصی از این مشکلات بی نتیجه مانده ، آن است که فکر و ذکرمان را به تنها چیزی که شادی و آرامش حقیقی به قلوب می‌بخشد ، متمرکز کنیم . شما باید به درگاه الهی شاکر باشید که شما را موفق به شناسایی امر عظیمش نموده است ، چه که ایمان به امر الهی مطمئناً تنها منشأ سرور و تسلی خاطر شما در هنگام رنج و سختی است . آیا چیزی باارزش تر از کوشش در راه تبلیغ پیام الهی وجود دارد ؟ توصیه حضرت ولیّ امرالله به شما این است که تا حدّ امکان مشکلات مادی خود را فراموش کنید و توجه خود را حصر در مطالعه و نشر تعالیم الهی نمایید . شما علاقه و اشتیاق و ایمان و توانایی لازم را دارید و جای تأسّف خواهد بود اگر از این خصوصیات ارزنده به نحو کامل بهره برداری ننمایید .

پرداخت حقوق الله چه تاثیری در زندگی دارد؟

۱۱۲- همان طور که به خوبی واقف هستید ، حضرت بهاءالله می فرماید : " فی الحقیقه امر حقوق الهی امر بزرگی است ، بر جمیع ادای آن لازم . چه که اوست سبب نعمت و برکت و خیرات ... وَ مَا يَكُونُ مَعَ كُلِّ نَفْسٍ فِي كُلِّ عَالَمٍ مِنْ عَوَالِمِ رَبِّهَا الْغَنَى الْكَرِيمِ . " ^۱ شخص مؤمن مخلص که به موهبت پرداخت حقوق الله فائز است ، ابدأ در طلب عذر و بهانه ای برای اجتناب از ادای این وظیفه روحانی نخواهد بود ، بلکه نهایت کوشش را برای اجرای آن مبذول خواهد داشت . از طرف دیگر ، چون اطاعت از این حکم مسئله ای وجدانی و پرداخت حقوق الله امری اختیاری و داوطلبانه است ، شایسته نخواهد بود که از حدّ مطّلع ساختن اجبای ... از وظیفه روحانی خود فراتر رفت و باید به خود ایشان واگذار کرد تا در مورد آن تصمیم بگیرند .

همین اصل در مورد آن دسته از اجبایی که در مصارف خانواده خود ره افراط می پیمایند و کسانی که در خرید یا بنای محلّ اقامت و وسایل و تزیینات آن از نیاز خود بسی فراتر رفته ، به منظور اجتناب از پرداخت حقوق الله این مخارج را ضروری توجیه می کنند ، نیز صادق است .

(و آنچه می باشد با هر نفسی در هر عالمی از عوالم پروردگار بی نیاز بخشنده اش.)

۸۴- شگّی نبوده و نیست که آنچه از قلم اعلی صادر و جاری شده از اوامر و نواهی نفع آن به خود عباد راجع است . مثلاً از جمله حقوق الله نازل و اگر ناس به ادای آن موفق شوند البته حقّ جلّ و عزّ برکت عنایت فرماید و هم آن مال نصیب خود آن شخص و ذریّه او شود چنانچه مشاهده می نمایی اکثری از اموال ناس نصیب ایشان نشده و نمی شود و اغیار را حقّ بر آن مسلط می فرماید و یا وراثتی که اغیار بر ایشان ترجیح دارد . حکمت بالغه الهی فوق ذکر و بیانست إِنَّ النَّاسَ يَشْهَدُونَ ثُمَّ يَنْكُرُونَ وَيَعْرِفُونَ ثُمَّ يَجْهَلُونَ اگر به اوامر عمل می نمودند خیر دنیا و آخرت را تحصیل می کردند .

(همانا مردم می بینند، سپس انکار می کنند و می شناسند ، سپس خود را به نادانی می زنند.)

به نظر شما یک زن نمونه که باعث مباحثات و افتخار خانواده است چه خصوصیات دارد ؟

^۱ . آرشیو مرکز جهانی بهائی

۳۲- لوح حضرت عبدالبهاء ... که در بند اول نامه خود به آن اشاره کرده اید صرفاً یک توصیه است نه یک امر و حکم قاطع . *^۱ از این گذشته این لوح به افتخار چند نفر از زنان بهائی ایران نازل شده که حتماً در عریضه خود از حضرت عبدالبهاء تقاضای راهنمایی در مورد وضع خاصی نموده بودند . متأسفانه شأن نزول این لوح معلوم نیست زیرا نامه واصله به دست نیامده و تقاضای مورد نظر معلوم نشده است . از این جهت بیان مزبور باید به عنوان توصیه ای در مورد یک موقعیت خاص تلقی گردد . این بیان مبارک مثل بسیاری از بیانات دیگر در این مجموعه درج شده تا آثار موجود درباره جنبه های مختلف حیات خانواده در دسترس احبّا قرار گیرد .

ترجمه به دقت ملاحظه شده است و شکی نیست که متن انگلیسی صحیح است .

درمقابل بدخویی همسر چه رفتاری باید داشت؟

اگر به این رفتار ادامه دهد چطور؟

۳۸- حضرت عبدالبهاء، در یکی از الواح مبارکه می فرمایند: " شوهر خویش را عزیز دار و هر چه بدخویی کند خوش خویی نما . " ^۲

در پاسخ به سؤالی در مورد این بیان ، توضیح ذیل ضمن نامه مورخ ۱۲ آوریل ۱۹۹۰ دارالانشاء بیت العدل اعظم الهی آمده است :

بدیهی است که هیچ شوهری نباید همسر خود را مورد آزار و اذیت اعم از آزار عاطفی و روحی و جسمی قرار دهد . چنین عمل مذمومی با روابط مبتنی بر احترام و تساوی که در آثار بهائی به آن امر شده کاملاً در تضاد خواهد بود ، روابطی که می بایستی با مشورت توأم و از هرگونه بدرفتاری و از جمله توسل به زور به منظور تحمیل اراده خود به دیگری مبراً باشد . هنگامی که یک زن بهائی خود را در چنین وضعی می یابد و احساس می کند که نمی تواند این مشکل را از طریق مشورت با شوهر خود حل نماید ، می تواند جهت مشورت و صلاح دید به محفل روحانی محلی مراجعه نماید و همچنین ممکن است مراجعه به مشاورین خانوادگی حرفه ای و ماهر را نیز مفید

^۱ *سوال این یار روحانی در مورد " اطاعت و رعایت ازدواج از طرف زنان " مندرج در لوح حضرت عبدالبهاء (ذیلاً نقل شده) می باشد : شما ای کنیزان حضرت بی نیاز، جهد و کوشش نمائید تا به آنچه شرف و منقبت نساء است موفق شوید و شبیه ای نیست که اعظم مفخرت نساء کنیزی بارگاه کبریاست و کنیزی درگاه، آگاهی دل است و گواهی بر یگانگی خداوند بی مانند و محبت قلبی میان اماءالله و عصمت و عفت بی منتها و اطاعت و رعایت ازواج و تربیت و مواظبت اطفال و سکون و تمکین و قرار و مداومت ذکر پروردگار و عبادت لیل و نهار و ثبوت و رسوخ بر امر و عهد حضرت کردگار و نهایت اشتعال و انجذاب . از حق می طلبیم که به جمیع این مواهب موفق گردید . (مناهج الاحکام ، قسمت اول ، صفحه ۳۸۴)

^۲ . متن کامل بیان مبارک : " شوهر خویش را عزیز دار و هر چه بدخویی کند خوش خویی نما ولو از خوش رفتاری بدتر گردد باز مهربانی کن و محبت نما و دوست مدار و تحمل اذیت و آزار او نما . " (آرشیو مرکز جهانی بهائی)

تشخیص دهد. اگر شوهر هم بهائی باشد، محفل روحانی ممکن است توجه او را به لزوم اجتناب از رفتار ناشایست جلب نماید و در صورت ضرورت می تواند جهت الزام او به وفق دادن رفتار خود با تعالیم امر مبارک دست به اقدامات جدی تری بزند.

در مقام اول برای تربیت اطفال چه چیزی لازم است؟ نتیجه عدم توجه به آن چیست؟

۴۳- آنچه از برای اطفال در مقام اول و رتبه اولیه واجب و لازم است تعلیم کلمه توحید و شرایع الهیه است چه من دون آن خشیه الله حاصل نمی شود و در فقدان آن صد هزار اعمال مکروهه غیر معروفه و اقوال غیر طیبه ظاهر می گردد... آباء باید کمال سعی را در تدین اولاد مبذول دارند چه اگر اولاد به این طراز اول فائز نگردد از اطاعت ابوبین که در مقامی اطاعه الله است غافل گردد. دیگر چنین اولاد مبالات نداشته و ندارد یفعل بأهوائه ما یشاء.

(از روی هوای نفسش هر چه بخواهد می کند)

۳۹- آباء باید در دین ابناء و اتقان آن جهد بلیغ نمایند، چه هر فرزندی از دین الهی خارج شود البتّه به رضای ابوبین و حقّ جلّ جلاله عمل ننماید. جمیع اعمال حسنه به نور ایمان ظاهر و مشهود و در فقدان این عطیه کبری از هیچ منکری اجتناب نکند و به هیچ معروفی اقبال ننماید.

راهکار حفظ اطفال از قوای مخربه نظم رو به زوال کنونی و محرومیت از عنایات حضرت بهاءالله چیست؟

۱۱۷- سؤالات شما همگی به مسئله حیاتی تعلیم و تربیت امری اطفال مربوط می گردد. از نظر بیت العدل اعظم بسیار مهم است که والدین بهائی برای مساعدت فرزندان خود در مطالعه منظم و مستمر تعالیم الهی و اکتساب حیات روحانی و تخلّق به اخلاق بهائی سعی بلیغ مبذول دارند. موفقیت پدران و مادران در انجام این وظایف حیاتی، خطر گرفتاری فرزندان را در چنگ قوای مخربه ای که از مشخصات بارز نظمی رو به زوال که شدیداً نیازمند تجدید حیات است و نیز خطر محرومیت آنان را از عنایات شفا بخش حضرت بهاءالله تخفیف خواهد داد.

چگونه می توان اطفال را از تأثیرات مخرب رسانه ها بخصوص تلویزیون حفظ نمود؟

۱۱۸- حفظ اطفال از اثرات فساد اخلاقی جامعه امروز یکی از چالش های عظیمی است که والدین بهائی با آن رو به رو هستند . ابراز نگرانی شما از تأثیراتی که رسانه ها و به خصوص برنامه های تلویزیونی ، روی اطفال دارد با نظر موافق ملاحظه شد . همان طور که به خوبی مطلع هستید هیچ روش عملی وجود ندارد که بتوان اطفال را به طور کامل از مشکلات اخلاقی جامعه ای که در آن رشد می کنند محافظت نمود. بنابراین برعهده والدین است که به تمام قوا بکوشند تا اطمینان حاصل کنند که فرزندان شان از ابتدای کودکی ، هم از طریق کلاس هایی که مؤسسات امری تشکیل می دهند و هم با تعلیم اخلاقی و سرمشقی که در منزل دریافت می دارند ، تربیت روحانی یابند . مجموعه ای از نصوص مبارکه که درباره تعلیم و تربیت بهائی منتشر گردیده حاوی راهنمایی های مفید فراوانی در این زمینه است . چون غیر ممکن است که کودکان بهائی در معرض اخلاق و رفتار ناپسند قرار نگیرند ، بسیار مهم است که والدین به نحوی خردمندانه مواجهه کودکان با چنین اطواری در رسانه ها و در زندگی روزمره را وسیله ای برای هدایت و کمک به آنها قرار دهند تا کودکان اهمیّت عملی و روحانی متفاوت بودن را درک کنند. اینکه تا چه اندازه باید سعی نمایید تا فرزندتان کمتر در معرض این نوع تأثیرات نامطلوب قرار گیرد، بستگی به صلاحدید خود شما با توجه به تعالیم الهی دارد .

با توجه مطلب فوق چگونه می توان از رفتارهای ناپسند در رسانه ها در جهت تربیت فرزندان استفاده نمود؟

در صورت قصور والد از تربیت فرزندان چه حقی از او ساقط می شود؟

۴۰- در لوحی از الواح نازل قوله تعالی : "یا محمد ، وجه قدم به تو متوجه و تورا ذکر می نماید و حزب الله را وصیّت می فرماید به تربیت اولاد . اگر والد در این امر اعظم ... غفلت نماید حقّ پدری ساقط شود و لدی الله از مقصّرین محسوب . طوبی از برای نفسی که وصایای الهی را در قلب ثبت نماید و به او متمسک شود إِنَّهُ يَأْمُرُ الْعِبَادَ بِمَا يُؤِيدُهُمْ وَيَنْفَعُهُمْ وَيُقَرِّبُهُمْ إِلَيْهِ وَهُوَ الْأَمْرُ الْقَدِيمُ . "

(همانا خداوند عباد را امر می نماید به آنچه ایشان را مؤید می دارد و نفع می رساند و به حق نزدیک می گرداند و او امر کننده جاودانی است.)

به نظر شما چرا اطاعت والدین در ادیان الهی تا این حد مورد تاکید قرار گرفته است؟

۴۱- ائمار سدره وجود امانت و دیانت و صدق و صفا و اعظم از کل بعد از توحید حضرت باری جل و عز مراعات حقوق والدین است . در جمیع کتب الهی این فقره مذکور و از قلم اعلی مسطور. **أَنْ أَنْظُرَ مَا أَنْزَلَهُ الرَّحْمَنُ فِي الْفُرْقَانِ قَوْلُهُ تَعَالَى " وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا. " "** ملاحظه نمایید احسان به والدین را با توحید مُقْتَرَن فرموده. طوبی لِكُلِّ عَارِفٍ حَكِيمٍ يَشْهَدُ وَيَرَى وَيَقْرَأُ وَيَعْرِفُ وَيَعْمَلُ بِمَا أَنْزَلَهُ اللَّهُ فِي كُتُبِ الْقَبْلِ وَفِي هَذَا اللَّوْحِ الْبَدِيعِ .

(به آنچه خداوند رحمن در قرآن نازل فرموده، نظر نمایید؛ بیان او متعالی است: و خداوند را عبادت کنید و با او چیزی را شریک نگیرید و به والدین احسان کنید.)

(خوشا به حال هر عارف حکیمی که شهادت می دهد و می بیند و می خواند و می شناسد و عمل می کند به آنچه خداوند آن را در کتب قبل و در این لوح بدیع نازل فرموده است.)

۴۴- قُلْ يَا قَوْمِ عَزِّزُوا آبَؤَيْكُمْ وَوَقُّرُوهُمَا وَبِذَلِكَ يُنْزَلُ الْخَيْرُ عَلَيْكُمْ مِنْ سَحَابٍ رَحْمَةً رَبِّكُمْ الْعَظِيمِ.

(بگو ای قوم، پدر و مادرتان را عزیز دارید و احترام بگذارید؛ به این وسیله خیر بر شما نازل می شود از ابر رحمت پروردگارتان که بلند مرتبه و عظیم است.)

آیا ممکن است در مورد مسائل اخلاقی فرزند از والدین خود اطاعت نکند؟

برخی دیگر از مصادیق عدم تعادل در مسائل اخلاقی را ذکر کنید.

۸۰ - در آثار مقدسه بیانات فراوانی در مورد اهمیت اتحاد خانواده و وظایف مهمی که فرزندان نسبت به والدین و یا والدین نسبت به فرزندان دارند یافت می شود. در این خصوص، در واقع از بهائیان خواسته شده که مطیع والدین خود باشند ...

اما یکی از مهمترین اصول امر الهی اصل اعتدال در جمیع امور است . حتی فضایل اخلاقی ، اگر در آن زیاده روی شود و به وسیله سایر فضایل تکمیل و تعدیل نگردد ، ممکن است بی اندازه سبب ضرر گردد . مثلاً نباید انتظار داشت که فرزند در ارتکاب گناه نیز از پدر و مادر اطاعت نماید . به علاوه اگر هر یک از قوانین را به تنهایی و جدا از اصول اساسیه ای که زیر بنای آن را تشکیل می دهد و یا جدا از سایر قوانین ، بزرگ جلوه دهیم و بر آن تأکید نماییم می تواند تولید خطر کند . همان طور که حضرت عبدالبهاء فرموده اند اتحاد خانواده اهمیت بسیار دارد ولی باید در قبال حقوق هر یک از افراد خانواده تعدیل گردد :

" بر طبق تعالیم حضرت بهاءالله خانواده که یک واحد انسانی است می بایستی بر اساس موازین تقوی و تقدیس تربیت شود . همه فضایل را بایستی به خانواده تعلیم داد . پیوند و الفت خانواده را باید پیوسته حفظ نمود و حقوق اعضا را نباید زیر پا گذاشت . حقوق پسر و پدر و مادر هیچ یک نباید نقض شود و یا دستخوش زورگویی گردد . همان گونه که پسر وظایفی نسبت به پدر دارد ، پدر نیز در قبال پسر دارای وظایفی می باشد . بر همین منوال ، مادر و خواهر و سایر اعضای خانواده نیز هر یک اختیارات مخصوص به خود را دارا هستند . تمامی این حقوق و اختیارات باید محفوظ ماند . چنانکه خیر هر یک خیر کل ، راحت هر یک راجع به کل باشد ."^۱

چگونه می توان به ثبات فرزندان در اطاعت از والدین امیدوار بود؟

۸۰ اصل مشورت در جمیع امور اصل اساسی دیگری است که فرد بهائی در برداشت و رویکرد خود نسبت به لزوم اطاعت از والدین باید آن را در نظر گیرد . به فرموده حضرت عبدالبهاء " مشورت در شریعت الله از اس اساس است ."^۲ اگر فرزند و والدین بتوانند با مشورت نقطه نظرهای یکدیگر را بهتر درک کرده ، به اتحاد فکر و هدف نائل شوند ، قادر خواهند بود که از کشمکش در مورد مسئله اطاعت از والدین اجتناب نمایند .

آیا اطاعت از والدین مانع آزادیهای فردی خواهد بود؟

^۱ . خطابات حضرت عبدالبهاء که متن فارسی آن موجود نیست .

^۲ . مکاتیب عبدالبهاء ، جلد ۴ ، صفحه ۳۲

۸۰- در مورد بحث شما درباره رابطه بین اطاعت از والدین از یک طرف و ابراز عقیده و آزادی فردی و رشد روحانی از طرف دیگر، بیت العدل اعظم جهت ملاحظه شما، توضیح دیگری را ارائه می‌دهند. اگرچه افراد شخصاً مسئول اعمال و رشد روحانی خود هستند، ولی فرد در انزوا به سر نمی‌برد بلکه عضوی از خانواده و جامعه محسوب می‌شود. تصمیم به چشم پوشی از خواست های شخصی به خاطر رعایت نظریات والدین - حتی نظرات مؤسسات امری یا اولیای امور و قوانین - نمایانگر آزادی اراده است نه در بند کردن آن. فرزند با اطاعت از والدین می‌تواند به اتحاد خانواده و از آن طریق به امر الهی کمک کند.

اگر پدری در تربیت فرزندان کوتاهی نماید وظیفه امناء جامعه چیست؟

۴۲- قلم اعلی کل را وصیت می‌فرماید به تعلیم و تربیت اطفال و این آیات در این مقام در کتاب اقدس^۱ در اوّل ورود سجن از سماء مشیت الهی نازل کُتِبَ عَلٰی كُلِّ اَبٍ تَرْبِيَةُ اِبْنِهِ وَ بِنْتِهِ بِالْعِلْمِ وَ الْخَطِّ وَ دُونَهُمَا عَمَّا حُدِّدَ فِي اللّٰوْحِ وَ الَّذِي تَرَكَ مَا اَمَرَ بِهِ فَلِلْاِمْنَاءِ اَنْ يَأْخُذُوا مِنْهُ مَا يَكُوْنُ لَازِمًا لِتَرْبِيَتِهِمَا اِنْ كَانَ غَنِيًّا وَاِلَّا يَرْجِعُ اِلَى بَيْتِ الْعَدْلِ.

(بر هر پدری واجب شده تربیت پسر و دخترش به علم و خط و غیر آن، از آنچه تعیین شده در لوح و کسی که ترک کند آنچه را که به آن امر شده، بر امناء است که اگر غنی باشد از او آنچه را برای تربیت فرزندان لازم است بگیرند والا این وظیفه به بیت عدل راجع است.)

نتیجه قصور در تربیت فرزندان چیست؟

۴۷- اگر مربی نباشد جمیع نفوس و حوش مانند و اگر معلّم نباشد اطفال کل مانند حشرات گردند. این است که در کتاب الهی در این دور بدیع تعلیم و تربیت امر اجباری است نه اختیاری یعنی بر پدر و مادر فرض عین است که دختر و پسر را به نهایت همّت تعلیم و تربیت

^۱ . بند ۴۸

نمایند و از پستان عرفان شیر دهند و در آغوش علوم و معارف پرورش بخشند و اگر در این خصوص قصور کنند در نزد ربّ غیور مأخوذ و مذموم و مدحورند^۱.

برای تربیت اطفال روی چه نکاتی باید دقت نمود؟ پس از لیست کردن آن، مطالب ذیل را بدقت بخوانید و نکات دیگری را که برای تربیت اخلاقی، روحانی و انسانی اطفال لازم است استخراج نمایید و به لیست خود اضافه کنید.

چرا تربیت اطفال در ادیان الهی تا این حد مورد اهمیت واقع شده است؟

۱۱۳- تعلیم و تربیت صحیح اطفال جهت ترقی عالم انسانی بسیار مهم است و اساس هر تربیتی تربیت روحانی و اخلاقی است. وقتی ما حقایق امر الهی و حیات بهائی را به هموعان خود می آموزیم، اجباراً با موانعی مانند بی تفاوتی، ماده گرایی، خرافات و بسیاری از تصوّرات غلط روبه رو می شویم، ولی فرزندان نوزاد ما روحی پاک دارند که به اوساخ این عالم آلوده نشده است. به تدریج که رشد می کنند با امتحانات و مشکلات بی شمار رو به رو خواهند شد. ما وظیفه داریم آنها را از اولین دقایق زندگی، از نظر روحانی و جسمانی به آداب و تعالیم الهی تربیت کنیم و به این ترتیب هنگامی که به سن بلوغ می رسند می توانند قهرمانان امر الهی و نوابغ روحانی و اخلاقی عالم انسانی شده، آمادگی مقابله با هر امتحانی را داشته باشند و در واقع "انجم سماء عرفان" و "میاه جاریه که حیات کل معلق به آن است" ^۲ خواهند بود.

وضعیت کودکان امروز چگونه است؟ وظیفه ما در قبال آنان چیست؟

۸۱- کودکان ما نیازمند آنند که پرورش روحانی یابند و از پیشگامان امرالله محسوب شوند. نباید آنها را به حال خود گذاشت تا در دنیایی که مملو از مخاطرات اخلاقی است رها شوند. در وضع کنونی جامعه بشری، کودکان با سرنوشتی ظالمانه روبرو هستند. میلیون ها کودک در بسیاری از کشورها از نظر اجتماعی بی سر و سامان و سرگردانند. کودکان اعم از اینکه در غنا به سربرند و یا در فقر، نسبت به والدین خود و دیگر بزرگسالان احساس بیگانگی می کنند. این بیگانگی، ریشه در نوعی خودخواهی ناشی از ماده گرایی دارد که در کنه بی اعتقادی به خدا نهفته و قلوب مردمان را در همه جا قبضه نموده است. بی سر و سامانی اجتماعی کودکان در این دوران نشانه ای قطعی از جامعه ای در حال سقوط است. ولی این وضع منحصر به یک نژاد، طبقه، ملت و شرایط اقتصادی نیست، بلکه همه را در بر می

^۱ مدحور: طرد شده، رانده شده

^۲ منتخباتی از آثار حضرت بهاءالله شماره ۹۶، صفحه ۷۸

گیرد ... قلوبمان به شدت متألم می گردد وقتی ملاحظه می کنیم که کودکان در بسیاری از نقاط جهان به سربازی گمارده می شوند ، به عنوان کارگر استثمار می گردند ، عملاً به صورت برده خرید و فروش می شوند ، اجباراً به فحشا کشیده می شوند ، مورد استفاده پورنوگرافی قرار می گیرند ، پدران و مادرانی که در پی امیال خویش اند آنان را ترک می کنند و به اشکال گوناگون دیگری که از حوصله این بحث خارج است قربانی مطامع دیگران می گردند . بسیاری از این مظالم وحشتناک را خود والدین بر کودکانشان اعمال می دارند . صدمات روانی و روحانی وارده بر آنان خارج از حد احصا است . جامعه جهانی ما نیز نمی تواند از عواقب این اوضاع در امان بماند . این آگاهی باید همه ما را به کوششی بی درنگ و مستمر برای حفظ منافع کودکان و آینده برانگیزد ...

علت اهمیت تربیت کودکان و برخی دیگر از مسائل مهمی که باید در تربیتشان مورد توجه قرار گیرد در مطالب ذیل مندرج است. لطفاً آن را استخراج نمایید و به لیست خود اضافه کنید.

۸۱- کودکان گرانبهاترین گنجینه ای هستند که یک جامعه می تواند داشته باشد زیرا آنها امید و پشتوانه آینده اند . کودکان حامل خصوصیات اجتماع آینده هستند ، خصوصیات آنکه عمدتاً از آنچه بزرگسالان جامعه در مورد کودکان انجام می دهند یا در انجام آن قصور می ورزند شکل می گیرد . کودکان ودیعه ای هستند که هیچ جامعه ای نمی تواند آن را نادیده بگیرد و از عواقب نامطلوب آن برکنار بماند . محبت همه جانبه به کودکان ، نحوه رفتار با آنان ، کیفیت توجهی که به آنها مبذول می گردد ، طرز رفتار و سلوک بزرگسالان نسبت به آنان ، همه اینها جزو جنبه های حیاتی رفتار شایسته نسبت به کودکان می باشد . عشق و محبت مستلزم انضباط و شهامت لازم برای عادت دادن کودکان به سختی ، برآورده نکردن هوی و هوس آنها و رها نساختن آنان به حال خود می باشد . جوی باید به وجود آورد که کودکان احساس کنند به جامعه وابسته اند و در هدف و مقصد آن شریکند . کودکان باید با مهربانی کامل ولی با پافشاری راهنمایی شوند تا طبق موازین بهائی زندگی کنند و به نحوی که شرایطشان اجازه می دهد به مطالعه و تبلیغ امرالله بپردازند ...

۸۱- و حال مایلم کلامی چند با والدین که مسئولیت اولیه پرورش کودکان را بر عهده دارند در میان بگذاریم . از آنها تمنا می نمایم که تربیت روحانی کودکان خود را پیوسته در مد نظر داشته باشند . به نظر می رسد که برخی از والدین گمان می کنند که این وظیفه منحصر برعهده جامعه است . برخی دیگر معتقدند که به منظور حفظ استقلال اطفال در تحرّی حقیقت نباید دیانت بهائی را به آنان تعلیم داد . بعضی دیگر هم احساس می کنند که توانایی لازم برای برعهده گرفتن چنین وظیفه ای را ندارند . هیچ یک از این تصورات صحیح نیست . حضرت مولی الوری فرموده اند که " بر پدر و مادر فرض عین است که دختر و پسر را به نهایت همت تعلیم و تربیت نمایند " و اضافه فرموده اند که " اگر در این خصوص قصور کنند در نزد ربّ غیور مأخوذ و مذموم و مدحورند . " ^۱ پدر و مادر ، فارغ از میزان تحصیلاتشان ، موقعیتی مهم و حساس برای شکل دادن به پیشرفت روحانی کودکان خود دارند و هرگز نباید توانمندی خود را برای

^۱ . منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۲۴

تربیت اخلاقی کودکانشان ناچیز انگارند. زیرا والدین از طریق یک محیط خانوادگی که آگاهانه با عشق به خداوند، کوشش در جهت اجرای احکام الهی و روح خدمت به امرالله و عدم تعصب و برکناری از تأثیرات مخرب غیبت ایجاد می نمایند، اثری قطعی و حیاتی در پرورش اطفال دارند. هر پدر و مادری که به جمال مبارک مؤمن و معتقد است، مسئولیت آن را دارد تا به گونه‌ای سلوک و رفتار نماید که خود به خود منتهی به اطاعت کودکان از والدین گردد، اطاعتی که تعالیم امر مبارک ارزشی بسیار برای آن قائل شده است. البته علاوه بر کوشش هایی که در خانواده انجام می شود، والدین باید از کلاس های کودکان که جامعه بهائی ارائه می دهد نیز حمایت نمایند. همچنین باید به خاطر داشت که کودکان در دنیایی زندگی می کنند که آنها را از طریق برخورد مستقیم با مخاطراتی که قبلاً ذکر شد و یا از طریق برنامه های مبتذل و اجتناب ناپذیر رسانه های گروهی، از واقعیت های ناهنجار مطلع می سازد. بنابراین بسیاری از آنان مجبورند نابهنگام بالغ شوند و در بین اینها کسانی هستند که به دنبال موازین و مقرراتی می گردند که زندگی آنها را هدایت نماید. در برابر این صحنه تیره و تار اجتماعی منحصراً، کودکان بهائی باید همانند نمادهایی از آینده ای بهتر، بدرخشند.

۴۸- مسئله اخلاق را بسیار اهمیت دهید. جمیع آباء و امهات باید اطفال را متماداً نصیحت کنند و بر آنچه سبب عزت ابدیه است دلالت نمایند.

۴۹- در خصوص تربیت اطفال امهات باید نهایت اهمیت بدهند و همّت بگمارند زیرا شاخه تا تر و تازه است هر نوع تربیت نامایی تربیت شود. پس امهات باید طفلان خردسال را مانند نهالها که باغبان می پرورد، پرورش دهند. شب و روز بکوشند که در اطفال ایمان و ایقان و خشیه رحمن و محبت دلبر آفاق و فضایل اخلاق و حسن صفات تأسس یابد. مادر اگر از طفل حرکت ممدوحی بیند، ستایش کند و تحسین نماید و تطیب خاطر طفل کند و اگر ادنی حرکت بی فایده صدور یابد طفل را نصیحت کند و عتاب نماید و به وسائط معقوله حتی زجر لسانی جزئی اگر لازم باشد مجری دارد ولی ضرب و شتم ابدأ جایز نیست زیرا به کلی اخلاق اطفال از ضرب و شتم مذموم گردد.

۵۰- اطفال را از سن شیرخواری از ثدی تربیت پرورش دهید و در مهد فضایل پرورید و در آغوش موهبت نشو و نما بخشید، از هر علم مفیدی بهره مند نمایید و از هر صنایع بدیع نصیب بخشید، پرهمت نمایید و متحمل مشقت کنید اقدام در امور مهمه بیاموزید و تشویق بر تحصیل امور مفیده بنمایید .

با توجه به مطالب فوق به سوالات زیر پاسخ دهید:

تربیت اطفال از چه سنی شروع می شود؟ چرا؟

اگر نصیحت روی اخلاق طفل اثر نکرد آیا باید آن را ادامه داد؟

عکس العمل مادر نسبت به حرکات شایسته اطفال باید چگونه باشد؟

آیا لازم است مادر نسبت به کوچکترین حرکت بی فایده طفل عکس العملی نشان دهد؟ به نظر شما این عمل چه تاثیری دارد؟

ایمان فرزندان چه تاثیری بر روح والدین ایشان خواهد داشت؟

۴۵- از جمله اموری که مخصوص است به این ظهور اعظم آنکه هر نفسی در این ظهور به اقبال فائز و به اسم قیوم از رحیق مختوم آشامید یعنی از کأس محبت الهی منتسبین او بر حسب ظاهر اگر مؤمن نباشند بعد از صعود به عفو الهی فائز و از بحر رحمت مرزوق خواهند بود . این فضل محقق است از برای نفوسی که از ایشان ضرری به حقّ و اولیای او نرسیده. کذلک حکم الله رب العرش و الثری و مالک الآخرة و الاولى .

وظیفه اولاد نسبت به پدر و مادر چیست؟

۵۲- و همچنین پدر و مادر نهایت تعب و مشقت به جهت اولاد کشند و اکثر چون به سن رشد رسند ، پدر و مادر به جهان دیگر شتابند . نادراً واقع که پدر و مادر در مقابل مشقت و زحمات خویش در دنیا مکافات از اولاد بینند . پس باید اولاد در مقابل مشقت و زحمات پدر و مادر خیرات و مبرات نمایند و طلب عفو و غفران کنند مثلاً شما در مقابل محبت و مهربانی پدر باید به جهت او انفاق بر فقرا نمایید و در کمال تضرع و ابتهاج طلب عفو و غفران کنید و رحمت کبری خواهید .

۵۴- ای عزیز عبدالبهاء، پسر آن پدر باش و ثمر آن شجر، زاده عنصر جان و دل او باش نه همین آب و گل. پسر حقیقی آن است که از عنصر روحانی انسان منشعب گردد . از خدا خواهیم که در جمیع اوقات موفق و مؤید باشی .

۵۹- در مورد پسر انداز شما ، حضرت ولیّ امرالله توصیه می فرمایند که به اعتدال سلوک نماید. اگرچه اشتیاق شما را به تقدیم تبرعات کریمانه به امر الهی البته تأیید می فرمایند ولی در عین حال مؤکداً گوشزد می نمایند که وظایف و مسئولیت های خود را نسبت به پدر و مادران که به کمک مالی شما نیاز دارند فراموش نکنید .

آیا اطاعت از پدر و مادر در تمام جنبه های حیات ضروری است؟

۵۱- اگر چنانچه فی الجمله مراعات پدر و مادر را نیز بنمایی که فی الجمله راضی شوند سبب رضایت من است . پدر و مادر بسیار محترم و رضایشان لازم ولی به شرط آنکه مانع از تقرب به درگاه کبریا نشوند و از سلوک در سبیل ملکوت باز ندارند بلکه باید تشویق و تحریص نمایند .

۶۴- در خصوص بیان مبارک که می فرمایند : " هجرت مشروط به موافقت والدین است اقناع آنان لازم و واجب " این حکم بر بالغین و غیر بالغین هر دو یکسان است یا خیر ؟ فرمودند بنویس " فقط راجع به اشخاص نابالغ است . "

پدر در تربیت فرزندان چه نقشی می تواند داشته باشد؟

وظیفه پسر در قبال پدر و مادر چیست؟

۵۵- پدر باید همواره به تربیت پسر کوشد و تعلیم تعالیم آسمانی دهد و همیشه نصیحت نماید و آداب بیاموزد و در دبستان تعلیم گذارد و تعلیم فنون لازمه مفیده بدهد . خلاصه به آنچه فضایل عالم انسانی است پرورش دهد، علی الخصوص همواره متذکر به ذکرالله کند تا محبت الله در عروق و شریانش تأثیر نماید و پسر باید نهایت اطاعت را از پدر بنماید . عبد خاضع باشد و بنده متواضع . شب و روز در فکر راحت و آسایش و تحصیل رضایت پدر مهربان باشد، به کلی راحت و خوشی خویش فراموش نماید دائماً سعی و کوشش کند که سبب سرور قلب پدر و مادر گردد تا موفق به رضایت حضرت پروردگار شود و مؤید به جنود کم ترها گردد .

۷۶- اگرچه سهم مادر در پرورش اطفال حقیقتاً بسیار عظیم است ، ولی در نظر این جمع بسیار مهم است که اهمیّت مسئولیتی که در آثار بهائی بر عهده پدر گذاشته شده ناچیز انگاشته نشود . در حال حاضر گرایشی وجود دارد که پدران تعلیم و تربیت کودکان را به حدی کاملاً غیر قابل توجه به عهده مادران وامی گذارند و این هیئت مایل نیست تصوّر شود که تعالیم بهائی چنین رفتاری را تأیید می کند .

۵۳- در خصوص مشورت پدر با پسر و پسر با پدر در کسب و تجارت استفسار نموده بودید . مشورت در شریعت الله از اساس است و البته مقبول است ، خواه میان پدر و پسر و یا شخص دیگر، کاری بهتر از این نه . انسان باید در جمیع امور مشورت نماید، از شور به غور مسئله رسد و به آنچه موافق است پی برد.

۹۳- پروردگارا، در این دور اعظم شفاعت ابناء را به جهت آباء قبول می نمایی این از خصایص الطاف بی پایان این دور است . پس ای پروردگار مهربان، رجای این بنده خویش را در درگاه احدیت قبول فرما و پدر را در دریای الطاف مستغرق کن، زیرا این پسر به خدمات تو قائم و در سبیل محبت همواره سعی . تویی بخشنده و آمرزگار و مهربان .

۹۵- ای نوگل حدیقهٔ محبتِ الله، حمد کن خدا را که از صلب احبّا وجود یافتی و از ثدی محبت الله پرورش جستی و در آغوش معرفت الله نشو و نما می نمایی . امیدوارم که سبب امید پدر و مادر گردی . باغ آمال آنان را سرو روان شوی و شجرهٔ امید پدر و مادر را میوهٔ شیرین و تازه و تر گردی و به خدمت کلمهٔ الله پردازی و سبب عزت امرالله شوی .

آیا زندان و سجن در مهار کردن جرائم مؤثر است؟

حقیقت مهربانی و شفقت پدر و مادر در حق طفل چیست؟

۵۶- از جملهٔ محافظهٔ دین الله تربیت اطفال است که از اعظم اساس تعالیم الهیه است . پس ابتدا باید امهات اطفال شیرخوار را در مهد اخلاق تربیت نمایند زیرا اول مرتب امهاتند تا چون طفل مراقب گردد به جمیع خصایل حمیده و فضایل پسندیده متصف و متخلق شود و هم چنین به موجب اوامر الهیه هر طفلی باید قرائت و کتابت و اکتساب فنون لازمه مفیده نماید و هم چنین تعلّم صنعتی از صنایع، این امور را نهایت اهتمام باید، قصور و فتور در این خصوص جایز نه . ملاحظه فرمایید که چقدر زندان و سجون و محلّ عذاب و عقاب از برای نوع بشر حاضر و مهیاست تا به این وسایط زجریه نفوس را از ارتکاب جرایم عظیمه منع نمایند و حال آنکه این زجر و این عذاب سبب ازدیاد سوءاخلاق می گردد و مطلوب چنانچه باید و شاید حاصل نشود . پس باید نفوس را از صغر سن چنان تربیت نمود که اکتساب جرایم نمایند بلکه جمیع همّشان بر اکتساب فضایل باشد و نفس جرم و قصور را اعظم عقوبت شمرند و نفس خطا و عصیان را اعظم از حبس و زندان دانند چه که می توان انسان را چنان تربیت نمود که جرم و قصور اگر به کلی مفقود و معدوم نگردد ولی نادرالوقوع شود . باری مقصد این است که تربیت از اعظم اوامر حضرت احدیت است و تأثیرش تأثیر آفتاب در شجر و ثمر . اطفال را بسیار باید مواظبت و محافظت و تربیت نمود . این است حقیقت شفقت پدر و مادر و الأ علف خودرو گردد و شجرهٔ زقوم^۱ شود . خیر و شر نداند و فضایل را از رذایل تمیز نتواند . مرتبای غرور گردد و منفور ربّ غفور . لهذا جمیع اطفال نورسیدگان باغ محبت الله را کمال مواظبت و تربیت لازم

با توجه به مطلب فوق چگونه تربیت اطفال موجب محافظه دین الله می گردد؟

^۱ . قرآن مجید ، ۶۲:۳۷ ، ۴۳:۴۴

اختلاف والدین و فرزندان در مسئله ازدواج چگونه باید حل شود؟

حکمت جلب رضایت والدین برای ازدواج چیست؟

۵۷- اختلاف والدین و فرزندان بر سر مسائل مهم زندگی مانند ازدواج البته بسیار تأسف انگیز است. ولی بهترین راه حل آن است که سعی کنند به طریقی دوستانه رفع اختلاف نمایند، نه آنکه نظرات یکدیگر را به سخریه بگیرند و یا اینکه در حال خشم و عصبانیت به بحث پردازند.

حضرت بهاءالله صراحتاً می فرماید که برای انجام مراسم ازدواج کسب رضایت والدین ضروری است و بدون شک حکمت بزرگی در این دستور نهفته است. این امر لااقل مانع از آن می شود که جوانان بدون تأمل و بررسی موضوع، ازدواج کنند. برای رعایت این حکم الهی بود که حضرت ولیّ امرالله تلگراف فرمودند که کسب رضایت والدین شما لازم است.

۶۵- حضرت بهاءالله به صراحت فرموده اند که برای ازدواج بهائی رضایت والدینی که در قید حیات هستند ضروری است. این دستور اعمّ از اینکه والدین بهائی باشند یا غیر بهائی و سال ها قبل طلاق گرفته باشند یا نه، لازم الاجرا است. هیکل مبارک این حکم محکم الهی را برای تحکیم بافت اجتماع و تقویت پیوندهای خانوادگی و ایجاد حسّ قدردانی و احترام در قلب فرزندان نسبت به کسانی که به آنها زندگی بخشیده و روح آنان را در مسیر سفر ابدی به سوی پروردگار خود قرار داده اند صادر فرموده اند. ما بهائیان باید بدانیم که آنچه در دنیای کنونی می گذرد فرایندی کاملاً برعکس است: جوانان کمتر و کمتر به خواسته های والدین خود اهمیت می دهند، طلاق حقّی طبیعی محسوب می شود و بر اساس سست ترین و ناموجه ترین و غیراصولی ترین بهانه ها صورت می گیرد. والدینی که از هم جدا می شوند، به خصوص اگر یکی از آنها سرپرستی کامل فرزندان را به عهده داشته باشد، به راحتی آماده اند که طرف دیگر را که او نیز در مقام والدین مسئول به دنیا آوردن فرزندان می باشد، بی اهمیت جلوه دهند. بهائیان باید با توسّل کامل به احکام و تعالیم بهائی، با نیروهای فرساینده ای که به سرعت در حال نابود کردن حیات خانواده و زیبایی روابط خانوادگی و ساختار اخلاقی اجتماع است به مبارزه برخیزند.

۱۹- در مورد سؤال شما راجع به ماهیت و خصوصیات ازدواج بهائی ، همان طور که به درستی بیان داشته اید ازدواج بهائی مشروط به رضایت کامل والدین طرفین است . همچنین بیان شما به این مضمون که طبق اصل وحدت عالم انسانی یک بهائی حقیقی نمی تواند نژاد را مانع از وصلت شمرد کاملاً با تعالیم بهائی مطابق است زیرا حضرت بهاءالله و حضرت عبدالبهاء هرگز ازدواج بین نژادهای مختلف را رد و یا منع نفرمودند . در حقیقت تعالیم بهائی ، با توجه به ماهیت آن ، از کلیه محدودیت هایی که ملاحظات نژادی تحمیل می کند فراتر می رود و در نتیجه نمی تواند و نباید مشابه هیچ یک از مکاتب فلسفه نژادی تلقی گردد .

با توجه به مطلب فوق آیا ازدواج با نژادها یا ادیان دیگر در امر بهایی جائز است؟ به نظر شما چرا؟

بهترین راه برای یک انتخاب موفق در ازدواج چیست؟ والدین چگونه می توانند در این مسیر فرزندان را درست راهنمایی کنند؟

۷۵- بهترین راه بررسی مسائلی که مطرح نموده اید^۱ در پرتو تعالیم بهائی درباره روابط خانوادگی است. باید بین والدین و فرزندان احترام و مراعات متقابل وجود داشته باشد به نحوی که فرزندان برای راهنمایی و مشورت به والدین رجوع کنند و والدین در تربیت و پرورش فرزندان خود کوشا باشند. نتیجه این روابط آن است که کودکان با قوه تشخیص و قضاوت صحیح رشد کرده، به بلوغ می رسند و از این رو قادر خواهند بود مسیر زندگی خود را به نحوی که به خوشبختی و آسایش آنان منتهی گردد انتخاب کنند .

در چارچوب این احترام متقابل ، از والدین انتظار می رود هنگامی که فرزندانشان به ایجاد روابط دوستانه ای مشغولند که ممکن است نهایتاً به ازدواج بیانجامد ، از خود حکمت و بصیرت نشان دهند. والدین باید درباره مواقعی که لازم است فرزندان خود را راهنمایی نمایند و مواردی که این عمل آنها مداخله محسوب خواهد شد به دقت تأمل کنند .

فرزندان به نوبه خود باید متذکر باشند که والدین آنها شدیداً به خوشبختی آنها علاقه مند هستند و نظرات پدر و مادر شایان احترام و توجه کامل است .

^۱ . رضایت والدین برای ازدواج فرزندان

همان طور که مطلقاً انتخاب شریک زندگی در ابتدا به عهده دو فردی است که موضوع مستقیماً به آنها مربوط می شود ، سپس رضایت والدینی که در قید حیاتند کسب می گردد که این رضایت برای اجرای عقد ازدواج ضروری است .

در این مورد ، مانند همه جنبه های روابط انسانی ، مشورت در رفع سوء تفاهات و در مشخص کردن بهترین طرز رفتار بر اساس تعالیم بهائی ، بسیار مفید است .

در چه صورت رضایت والدین برای ازدواج ضروری نیست؟

۱۲۰- در مورد این سؤال که آیا برای ازدواج باید رضایت والدین کسب گردد ، موارد نادری به شرح ذیل وجود دارد که این حکم محکم را در مورد یکی از والدین یا هر دو غیر قابل اجرا می سازد : اگر والدین در قید حیات نباشند ، اگر ابتلای آنان به جنون رسماً تأیید شده باشد و قادر به اتخاذ تصمیم قانونی نباشند ، اگر مفقود الاثر باشند ، اگر رسماً از خود سلب مسئولیت نسبت به فرزندشان کرده باشند و اگر فرزند را به نحوی شدید مورد سوء رفتار و آزار قرار داده باشند . دو شق اخیر موارد مختلف بسیاری را در بر می گیرد که معمولاً باید به بیت العدل اعظم ارجاع گردد تا هر یک جداگانه بررسی شود .

در چه نوع مواردی حق پدری یا مادری ساقط می شود؟

۷۸- حضرت بهاء الله بر اهمیت وظایف والدین در قبال فرزندان تأکید شدید نموده و به فرزندان نیز مؤکداً فرموده اند که باید نسبت به والدین خود که خشنودی آنان موجب رضای الهی است ، قلباً سپاسگزار باشند. با وجود این، از بیانات مبارک مشهود است که در موارد خاصی ، ممکن است والدین به سبب اعمال و کردارشان از حق پدری یا مادری محروم شوند . وضع قوانین در مورد این موضوع به بیت العدل اعظم راجع است . معهد اعلی مقرر فرموده اند که در حال حاضر تمام مواردی که در آن پدر یا مادری به سبب اعمال و اخلاقیات ، ظاهراً لایق داشتن حقوق پدری یا مادری نظیر حق رضایت دادن به ازدواج فرزند نیست به آن هیئت ارجاع شود . مثلاً هنگامی که یکی از والدین نسبت به فرزند خود مرتکب زنا شده باشد ، یا وقتی که فرزندی در نتیجه تجاوز جنسی به وجود آمده باشد و همچنین در موردی که یکی از والدین آگاهانه فرزندش را از آزار جنسی فاحش محافظت ننماید ، چنین مسائلی می تواند مطرح شود .

مقدس ترین وظیفه والدین بهایی چیست؟ انجام این وظیفه چه تاثیری در زندگی ایشان خواهد داشت؟

۵۸- همچنین حضرت ولیّ امرالله از اینکه به یمن موهبت الهی دارای فرزندی شده‌اید بسیار مسرور شدند و اطمینان دارند که وجود او شادی و خوشبختی هر دوی شما را افزون‌تر و حیات بهائی خانواده شما را غنی‌تر خواهد ساخت . هیکل مبارک دعا خواهند فرمود که این کودک محبوب در تحت مواظبت و هدایت شما جسماً و روحاً رشد نماید و چنان تعلیم و تربیت یابد که بتواند بعداً امر مبارک را با تمام وجود پذیرفته به خدمت آن قیام نماید . این کار در حقیقت مقدّس ترین وظیفه شما در مقام والدین بهائی است و موقّعیّت و شادی زندگی خانوادگی شما بدون شک به نحوه و میزان انجام آن بستگی دارد .

چرا مادر اول مربی طفل است؟

۶۰- وظیفه تربیت و پرورش کودک بهائی چنانچه به کرات در آثار بهائی تأکید شده مهمترین مسئولیت مادر است . امتیاز منحصر به فرد مادر در حقیقت آن است که بهترین موقعیت را در خانه خود برای رفاه و پیشرفت مادّی و معنوی طفل ایجاد نماید. تربیتی که کودک در ابتدا از مادر خود دریافت می کند ، محکم ترین اساس برای رشد و پیشرفت او در آینده خواهد بود و بنابراین از هم اکنون هدف مهم همسر شما ... باید سعی در تربیت روحانی کودک نوزاد خود باشد، تربیتی که او را قادر سازد تا در آینده به نحوی کامل کلیه وظایف و مسئولیتهای حیات بهائی را بر دوش گیرد و به طرز شایسته اجرا نماید .

۹۴- ای اماء رحمن، شکر کنید جمال قدم را که در این قرن اعظم و عصر منور محشور شدید . شکرانه این الطاف اینکه در عهد و میثاق قوت استقامت بنمایید و به موجب تعالیم الهی و شریعت مقدّسه حرکت نموده، اطفال را از سنّ طفولیت از ثدی تربیت کلیه شیر دهید و پرورش نمایید تا آداب و سلوک به موجب تعالیم الهی از سنّ شیرخواری در طبیعت و طینت اطفال رسوخ تام پیدا نماید، زیرا اول مربی و اول معلّم امّهاتند که فی الحقیقه مؤسس سعادت و بزرگواری و ادب و علم و دانش و فطانت و درایت و دیانت اطفالند.

۷۳- چنین به نظر می رسد که شخص مبتدی که در نامه خود به او اشاره کرده اید تعالیم دیانت بهائی را درباره مسئولیت پدر و مادر در مورد تربیت فرزندان به درستی درک نکرده است . پدر مسلماً نقش بسیار مهمی در این مورد دارد . حضرت بهاء الله در کتاب مستطاب اقدس چنین فرموده اند :

" كُتِبَ عَلَى كُلِّ أَبٍ تَرْبِيَةُ ابْنِهِ وَبَنْتِهِ بِالْعِلْمِ وَالْحَظِّ وَدُونِهِمَا عَمَّا حُدِّدَ فِي اللُّوحِ ... إِنَّ الَّذِي رَبَّى ابْنَهُ أَوْ ابْنَاتٍ مِنَ الْإِبْنَاءِ كَأَنَّهُ رَبَّى أَحَدَ ابْنَائِي عَلَيْهِ بِهَائِي وَعَنَائِي وَرَحْمَتِي الَّتِي سَبَقَتْ الْعَالَمِينَ . " ^۱

(بر هر پدری واجب شده تربیت پسر و دخترش به علم و خط و غیر آن، از آنچه تعیین شده در لوح ... همانا کسی که فرزند خود یا فرزندی از فرزندان را تربیت کند گویی که یکی از فرزندان مرا تربیت کرده است. نور و عنایت و رحمت من - که بر عالمیان سبقت گرفته - بر او باد.)

اهمیت زیادی که به نقش مادر داده شده از این حقیقت ناشی می شود که مادر، اول مربی طفل است. رفتار و حالات او ، دعا و مناجات او ، حتی تغذیه و سلامتی او در دوران بارداری اثری عظیم بر روی طفل دارد. هنگامی که کودک چشم به جهان می گشاید شیر را که اولین خوراک مناسب و مخصوص اوست خداوند در وجود مادر خلق کرده و مقتضی است که در نخستین روزها و ماه های بعد از تولد در صورت امکان مادر با کودک باشد و به تربیت و پرورش وی پردازد . این بدان معنی نیست که پدر طفل خود را دوست ندارد و برایش دعا نمی خواند و از او مراقبت نمی نماید . ولی از آنجایی که وظیفه تأمین معاش خانواده در درجه اول بر عهده اوست ، معمولاً وقتی را که در کنار فرزند خود می گذراند محدود است . اما در طول این دوره شکل گیری فشرده که رشد و نمو کودک از همه دوره های دیگر زندگی سریع تر است ، مادر معمولاً ارتباط نزدیکی با طفل دارد . به تدریج که کودک بزرگ تر و مستقل تر می شود ، ماهیت روابطی که با پدر و مادر خود دارد به نسبت یکدیگر تغییر می کند و پدر می تواند نقش بزرگتری ایفا نماید.

شاید مفید باشد که به مبتدی خود تأکید کنید که اصل تساوی زن و مرد به وضوح در تعالیم بهائی بیان گردیده است و این حقیقت که بین آنها از نظر وظایفشان در بعضی موارد تفاوت وجود دارد ، مغایر این اصل نیست .

^۱ . کتاب اقدس ، بند ۴۸ ، صفحات ۴۷-۴۶

۶۱- در مورد مسئله تربیت فرزندان^۱، با توجه به تأکیدات حضرت بهاءالله و حضرت عبدالبهاء مبنی بر لزوم تربیت فرزندان توسط والدین در سنین کودکی، به نظر مرجح است که اولین آموزش و پرورش را فرزندان در خانه از مادر دریافت دارند تا اینکه به کودکستان یا نوعی مؤسسات مخصوص تربیت اطفال فرستاده شوند. اما اگر موقعیت ایجاب کند که مادر بهایی راه دوم را انتخاب کند، ایرادی نیست.

آیا باید فرزندان در انتخاب اعتقادات دینی خود آزاد باشند؟ آیا قبول این مطلب بدین معنی است که نباید تعالیم دیانت خاصی به ایشان آموزش داده شود؟

برای اینکه فرزندان در سن بلوغ بتوانند آزادانه دیانت خود را انتخاب کنند والدین چه اصولی را باید به ایشان تعلیم داده باشند؟

۶۶- فرزندان تا سن پانزده سالگی تحت هدایت و سرپرستی والدین خود هستند. در پانزده سالگی صرف نظر از بهائی بودن یا نبودن والدین خود، می توانند ایمان خود را به دیانت بهائی اعلان نموده به عنوان جوان بهائی تسجیل شوند. کودکان زیر پانزده سال که والدین آنها بهائی هستند در صورت تمایل می توانند به مانند دیگر بهائیان در جلسات امری و گردهمایی اجتماعی احباً شرکت نمایند. همچنین اگر والدین غیربهائی به فرزند خود که به سن پانزده نرسیده اجازه دهند که در جلسات بهائی شرکت کند و در حقیقت بهائی باشد، این نیز مجاز است.

۷۹- ... اگرچه اطفال بهائی خود به خود امر الهی را از والدین خویش به ارث نمی برند، ولی والدین مسئول تربیت و سعادت روحانی فرزندانشان هستند. بنابراین والدین بهائی باید سعی کنند از ابتدای کودکی، ایمان به خدا و محبت الهی را در قلوب اطفال القا نمایند و نیز باید بکوشند که فرزندان خود را هدایت نمایند تا از دل و جان نصایح و اوامر و احکام حضرت بهاءالله را اطاعت کنند. شناسایی و عشق

^۱ در نامه تقدیمی به حضور حضرت ولی امرالله چنین آمده است: سؤال دیگری در مورد تعلیم و تربیت اطفال مطرح شده است. چند نفر از ما که در انتظار نوزاد بسر می بریم تصمیم داریم کودکان بزرگتر خود را که بین دو سال و نیم تا سه سال دارند به کودکستان ... که یکی از مؤسسات تربیتی برجسته است و در سراسر مملکت به علت روش های پیشرفته تربیتی مشهور می باشد بفرستیم، چون فکر می کنیم تا چندین ماه قادر نخواهیم بود والدین کاملی برای اطفال خود باشیم و نیز به جهت اینکه همبازی برای گروه سنی این اطفال در همسایگی ما یافت نمی شود. اما ایراد مهمی که به نظر می رسد این است که بر طبق الواح و آثار، مادر مهم ترین مرتبی طفل تا سن ۶ یا ۷ سالگی می باشد. طبعاً همه ما مایلیم که در این مورد بهترین طریق را برگزینیم و از مساعدت و راهنمایی شما سپاسگزار خواهیم بود.

به همه مظاهر الهی و معاشرت با پیروان همه ادیان و دوستی و محبت نسبت به همه افراد بشر و اهمیت تحرّی حقیقت از این جمله است . بنا بر این اطفال خانواده های بهائی طبیعتاً بهائی شمرده می شوند ، مگر آنکه خلاف آن ثابت شود . هر کودکی با داشتن چنین زیربنایی از دانش و ادراک ، آمادگی بهتری برای قضاوت صحیح و تصمیم گیری در مورد مسیری که باید در هنگام بلوغ برای زندگی آینده خود انتخاب نماید خواهد داشت .

۱۲۱- شما در مورد اجرای این اصل^۱ در ارتباط با تربیت کودکان و جوانان نگران هستید و این سؤال را مطرح کرده اید که آیا قابل قبول خواهد بود که فرزند شما دیانت بهائی را نپذیرد . راه درک منظور از تحرّی حقیقت در چنین شرایطی تشخیص این نکته است که افراد باید آزاد باشند تا در مورد ایمان و اعتقاد خود ، با تحقیق شخصی و تعهد باطنی خویش شخصاً تصمیم بگیرند و به پذیرفتن اعتقادات والدین یا دیگران مجبور و ملزم نشوند . این نکته هم چنین به این معنی است که هر فرد بالغی مسئول انتخاب نظام عقیدتی خویش است . کودکانی که توسط والدین بهائی با آگاهی از تعالیم امر مبارک پرورش یافته اند از ماهیت تعلیمی که آموخته اند در می یابند که این مسئولیت را باید خود شخصاً به عهده گیرند . این نکته از توصیه حضرت ولیّ امرالله در نامه ای از جانب آن حضرت خطاب به یکی از محافل ملیّه روشن می گردد که فرموده اند : " هنگامی که کودک به سن بلوغ می رسد ... باید برای انتخاب دین خود صرف نظر از خواسته ها و آرزوهای والدینش آزادی کامل داشته باشد . " ^۲

با این حال ، کودکان از خردسالی نیاز به تربیت اخلاقی دارند تا حداقل از عهده تعامل اجتماعی خود با دیگران برآیند . تعالیم مشترک اخلاقی در همه کتب مقدسه موجود است ، مناسب و در واقع ضروری است که والدین بهائی بر اساس اصول اعتقادی خود در هدایت فرزندانشان کوشا باشند تا آنها به صفات روحانی آراسته شده اعضای شایسته و شریف جامعه گردند . نباید فراموش کرد که حضرت بهاءالله هر یک از پیروان خود را موظف به تبلیغ امر الهی نموده و آن را شایسته ترین اعمال توصیف فرموده اند . اگر یک مادر بهائی با علم به این موضوع ، آنچه را که درباره این ظهور بدیع به دیگران می آموزد از فرزند خود دریغ نماید ، براستی عجیب خواهد بود . علاوه بر این حضرت بهاءالله امر فرموده اند که پدر و مادر باید فرزندان خود را از سنین طفولیت تربیت روحانی نمایند اما این تربیت باید به روشی صورت گیرد که به تعصب منتهی نگردد .

بهترین طریق رفتار خانواده های مهاجرین با فرزندان خود که در معرض مشقات ظاهری این خدمت هستند چیست؟

^۱ . تحرّی حقیقت

^۲ . ترجمه ای از نامه مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۴۰ صادره از طرف حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباب

۶۸- بیت العدل اعظم نامه مورخ ۲۳ ژوئن ۱۹۷۷ شما را دریافت نموده اند . در آن نامه آرزوی عمیق خود و شوهرتان را به اینکه فرزندان شما حامیان فعال امر مبارک شوند ابراز داشته و سؤال کرده بودید که با توجه به مسئولیت‌های والدین بهائی در میدان مهاجرت ، آیا مشقات ظاهری که فرزندان در نتیجه تعهدات والدینشان به خدمات امری متحمل می شوند به نحوی جبران خواهد شد ، بیت العدل اعظم مقرر فرمودند به قرار ذیل مرقوم گردد : در بررسی این مشکل لازم است که واقعیت وحدت خانواده و سهم فرزندان در فعالیت های آنان در نظر گرفته شود ...

همچنین باید توجه داشت که کودک از ابتدای زندگی ، موجودی متفکر و آگاه است که عضوی از خانواده به شمار رفته ، نسبت به آن دارای وظایفی می باشد و قادر است به طرق گوناگون برای امر مبارک فداکاری نماید . توصیه می گردد که با فرزندان نوعی رفتار شود که احساس کنند که این امکان و امتیاز را دارند که در تصمیم گیری راجع به خدماتی که والدینشان می توانند به عهده گیرند شرکت کنند تا بدین طریق بتوانند برای پذیرفتن خدماتی که زندگی آنها را نیز تحت تأثیر قرار می دهد شخصاً و آگاهانه تصمیم بگیرند . در حقیقت می توان کودکان را دلالت نمود تا دریابند که والدینشان صادقانه آرزومندند که با همراهی کامل و صمیمانه فرزندانشان به این نوع خدمات قیام نمایند.

فلسفه این مشورت چیست و چه تاثیری در روحیه اطفال مهاجرین دارد؟

خادمین امرالله در چه صورت می توانند به ثبوت فرزندانشان در ظل امرالله اطمینان بیشتری داشته باشند؟

۶۹- اگر کودکان در خانواده‌ای تربیت شوند که اعضای آن خوشحال و متحد و افکار و اعمالشان متوجه مسائل روحانی و پیشرفت امر باشد، می توان تقریباً مطمئن بود که آن فرزندان صفات ملکوتی کسب خواهند نمود و از مدافعان امر مبارک خواهند شد ... در اجرای وظایف خود در مقام پدر و مادر ، مانند سایر وظایفی که به عهده داریم ، فقط می توانیم به حدّ قوه خود کوشش کنیم و واقف باشیم که بدون شک در مقایسه با معیارهای والایی که در جهت وصول به آن تلاش می کنیم کمبودهایی خواهیم داشت . ولی باید مطمئن باشیم که خداوند کسانی را که در راه خدمت به امرش می کوشند مدد خواهد نمود و دعای ما را اجابت کرده نقایص ما را جبران خواهد کرد.

چگونه می توان فرزندان را علاقه مند به رعایت ادب و حضور در جلسات نمود؟

چرا لازم است اطفالی که نظم جلسه را برهم می زنند از جلسه بیرون برده شوند؟ با توجه به مطالب ذیل نتایج این اقدام را ذکر کنید.

۷۰- بیت العدل اعظم نامه مورخ ۱۴ سپتامبر ۱۹۸۲ شما را در مورد وظایف محافل روحانی محلّی راجع به هدایت والدین و فرزندان درباره رفتار اطفال در جلسات بهائی مانند ضیافات نوزده روزه و جلسات ایام متبرکه دریافت نموده اند .

... بیت العدل اعظم مقرر فرمودند مرقوم گردد که کودکان باید طوری تربیت شوند که اهمّیت روحانی اجتماعات پیروان جمال اقدس ابهی را درک کنند و افتخار و موهبت شرکت در این جلسات را ارج نهند . البته بعضی از جلسات بهائی طولانی است و ساکت نشستن در طی این مدت برای کودکان خردسال مشکل است . در این گونه موارد ، ممکن است یکی از والدین مجبور شود از قسمتی از برنامه چشم پوشد تا از کودک مواظبت نماید . همچنین ممکن است محفل روحانی با ترتیب دادن جلسه ای مناسب برای کودکان در اطاقی جداگانه ، در این مورد به والدین کمک نماید . به این ترتیب حضور کودکان در تمامی برنامه بزرگسالان نشانه ای از رشد آنها و امتیازی خواهد بود که می توانند با رفتاری شایسته آن را کسب نمایند .

در هر صورت ، بیت العدل اعظم خاطر نشان می نمایند که والدین مسئول فرزندان خود هستند و باید آنها را به رعایت آداب پسندیده در جلسات بهائی ملزم نمایند . اگر اطفال به ایجاد اختلال ادامه دهند باید از جلسه بیرون برده شوند . این اقدام نه فقط به جهت برگزاری جلسات بهائی با شأن و حرمت لازم ضروری است ، بلکه جهت تعلیم اطفال به اصول ادب و رعایت دیگران و احترام و اطاعت از والدین نیز لازم است .

مطمئن ترین و عملی ترین راه برای تقلیب جامعه چیست؟

۷۱- در آثار امری هیچ گونه توضیح مبسوطی درباره نکاتی که شما از بیان مبارک حضرت عبدالبهاء در نامه خود نقل کرده اید یافت نشده است و برای درک این بیان باید به متن کامل لوحی که بیان مبارک از آن استخراج شده توجه کرد .^۱ لوح مبارک بر آنچه از لوازم تربیت کودکان و نوجوانان از سنین اولیّه زندگی است تأکید می کند تا آنها برای رویارویی با چالش های زندگی در دوران بلوغ آماده

^۱ . بیان مبارک چنین است : " تعلیم و تهذیب بعد از بلوغ بسیار دشوار شود . " (منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۳۳)

شوند و بتوانند در حفظ موازین یک جامعه متعادل و پیشرو سهم گردند و همچنین عواقب وخیمی را که معمولاً در صورت عدم توجه لازم به این امور می توان انتظار داشت گوشزد می نماید . در جامعه ای که تماماً بر اساس قوانین و احکام حضرت بهاءالله اداره گردد، قبول چارچوبی که در آن این امور به نحو احسن مثمر واقع گردد آسان تر خواهد بود .

باید این نکته را متذکر شد که بیان حضرت عبدالهـاء به تلاش های دیگران اشاره می نماید ، نه به کوشش خود برای تهذیب اخلاق خویش . خوشبختانه در آثار مقدسه به طور مکرر به فضل و رحمت الهی که نفوس خطاکار می توانند از آن بهره مند شوند وعده داده شده و می توانیم شواهد آن را در حیات قهرمانان امرالله و همچنین مردم عادی ملاحظه کنیم که چطور ایمان به خدا در تغییر رفتار مؤثر بوده است. همان گونه که آگاه هستید ، یکی از اهداف اصلی ظهور مظهر الهی تقلیب صفات افراد و از این طریق ، صفات جامعه به طور کلی است . بنا براین پیامبر الهی قوانین و احکامی وضع می نماید که چنین تحوّل گسترده ای را امکان پذیر می سازد و مقصد نهایی مطلوب به تدریج از طریق تلاش های فردی ، آزمایش و خطا و برتر از همه ایمان راسخ به خداوند حاصل می شود .

نقش زن در جامعه چیست؟ آیا به وظیفه مادری محدود می شود؟

۱۱۵- دیدگاه دیانت بهائی در مورد نقش زن در جامعه بی نظیر است . بر خلاف تمایل کنونی جهان به تنزّل دادن ارزش وظیفه مادری ، امر الهی تأکید دارد که این وظیفه بسیار پر مسئولیت بوده و به جهت پرورش سالم نسل جدید و در نتیجه ایجاد و تداوم تمدن پیشرو ، حائز اهمیت بسیار است . واگذاری وظیفه تربیت اطفال در درجه اول به مادر از این واقعیت ناشی می گردد که مادر حامل طفل است . رفتار و حالات او ، دعا و مناجات او ، حتی تغذیه و سلامتی او در دوران بارداری اثری عظیم بر روی طفل دارد ...

اما تعالیم بهائی مستلزم آن نیست که جای زن در خانه باشد و صرفاً به امور منزل رسیدگی نماید . اشاراتی در مورد وظیفه زن در دور بهائی در بیانات حضرت عبدالهـاء وجود دارد، که : " زنان باید ترقی کنند و وظیفه شان را به تمامه در مدارج حیات اجرا دارند، مثل مردان شوند، باید به درجه رجال رسند و در حقوق متساوی گردند . " ^۱ و همچنین می فرمایند :

" نساء و رجال در دور بهاءالله عنان با عنان می روند . در هیچ موردی نساء عقب نمی مانند . حقوقشان با رجال متساوی است . در جمیع شعبه های اداره هیئت اجتماعیّه داخل خواهند شد . به درجه ای خواهند رسید که به نهایت مرتبه عالم انسانی در جمیع امور صعود

^۱ . بهاءالله و عصر جدید ، صفحه ۱۶۶

خواهند نمود . مطمئن باشید . نظر به حال حاضره نمایید . در آینده عالم نساء تابنده و رخشنده گردد زیرا اراده حضرت بهاءالله چنین قرار گرفته است .^۱

مسئولیت امور مالی منزل با پدر است . آیا این امر با کار کردن مادران در خارج از منزل منافاتی دارد؟ چگونه باید در این امر تعادل ایجاد نمود؟

۷۲- در مورد سؤال شما که آیا مادران باید در خارج از منزل کار کنند ، مفید است که این مطلب از دیدگاه مفهوم خانواده بهائی بررسی گردد . مفهوم خانواده بهائی بر این اصل استوار است که مرد در درجه اول تأمین معاش خانواده را به عهده دارد و زن مرتباً اولیة فرزندان است . این امر به هیچ وجه بدان معنا نیست که وظایف ثابت و تغییرناپذیرند و نمی توان آنها را برحسب نیاز و شرایط خانواده تبدیل و تعدیل نمود . این مطلب به آن معنی هم نیست که جای زن صرفاً در خانه است ، بلکه برعکس با وجود آنکه مسئولیت های اصلی معین شده است انتظار می رود که پدران سهم مهمی در تربیت فرزندان داشته باشند و زنان هم می توانند نان آور خانواده باشند . همان طور که شما به درستی بیان کرده اید حضرت عبدالبهاء زنان را تشویق فرموده اند تا " به طور مساوی و کامل در امور و شئون عالم شرکت نمایند . "

در خصوص سؤالات خاص شما ، تصمیم راجع به اینکه یک مادر چه مدت می تواند در خارج از منزل به کار پردازد ، بستگی به وضع خانواده دارد که ممکن است در زمان های مختلف متفاوت باشد و مشورت خانوادگی به یافتن جواب کمک خواهد کرد . در مورد این سؤال که آیا دوره های آموزش حرفه ای در آینده انعطاف بیشتری خواهد داشت ، بیت العدل اعظم خاطر نشان می سازند که اوضاع آینده این امور را تعیین خواهد نمود .

بهترین راه جلوگیری از فروپاشی خانواده ها و ثبات و پایداری ازدواجها چیست؟

۷۴- بیت العدل اعظم به خوبی از رنج و زحمت بسیاری از مادران مجرد که تمامی مسئولیت بزرگ کردن و نگهداری فرزندان خود را بر دوش دارند ، آگاه هستند . هدف دیانت بهائی ایجاد یک دگرگونی بنیادی در کل شالوده جامعه بشری است که شامل تربیت روحانی نوع بشر، نیل به اتحاد در روابط انسانی و پذیرش اصولی بسیار مهم از جمله تساوی زن و مرد است تا در نتیجه ثبات و پایداری ازدواج

^۱ . آرشیو مرکز جهانی بهائی

بیشتر شده اوضاعی که باعث شکست ازدواج‌ها می‌گردد به نحو قابل ملاحظه‌ای تخفیف یابد. برای دستیابی سریع به این هدف، جامعه بهائی باید به جذب قوای روحانی‌ای که لازمه موفقیت آن است ادامه دهد. این امر مستلزم تمسک کامل به اصول مندرج در تعالیم بهائی است، با این اطمینان که حکمتی که در این تعالیم نهفته است به تدریج برای تمامی نوع بشر آشکار خواهد گردید.

چه نوع انضباطی لازمه هر روش تربیتی است؟

چگونه می‌توان کودکانی را که طبیعتاً متمرد و سرکش هستند تربیت نمود؟

۷۸- چند سؤال درباره رفتار با کودکان مطرح نموده‌اید. در آثار مبارکه بهائی کاملاً واضح است که اعمال انضباط از جمله عناصر مهم تعلیم و تربیت اطفال است. از طرف حضرت ولی‌عزیز امرالله توقیعی به زبان انگلیسی درباره تعلیم و تربیت اطفال صادر شده که مضمون آن به فارسی چنین است:

"نوعی انضباط اعم از جسمانی، اخلاقی و یا فکری لازم است و هر روش تربیتی که فاقد این عنصر باشد کامل و ثمربخش نخواهد بود. طفل در هنگام تولد، راهی دراز برای وصول به کمال در پیش دارد نه تنها نحیف و ناتوان می‌باشد بلکه ناکامل و طبیعتاً متمایل به شر است که باید تربیت گردد، تمایلات طبیعی او هماهنگ، تعدیل و کنترل شود و در صورت لزوم تحت نظم و قاعده درآید تا رشد سالم جسمانی و روحانی او تضمین گردد. والدین بهائی نمی‌توانند در مقابل فرزندانشان به خصوص آنهایی که طبیعتاً متمرد و سرکش هستند رفتاری غیر مصمم داشته باشند و حتی کافی نیست که برایشان دعا کنند، بلکه باید سعی نمایند که اصول اخلاقی را در اذهان جوان آنها با صبر و ملایمت القا نمایند و با حکمت و شفقت آنان را با احکام و تعالیم امر الهی آشنا سازند به نحوی که بتوانند "ابناء خدا" شوند و از سگان وفادار و هوشمند ملکوتش محسوب گردند ..."

انضباط جسمانی در چه صورت قابل قبول خواهد بود؟

۷۸- اگرچه انضباط جسمانی اطفال به عنوان جزئی از تعلیم و تربیت آنان قابل قبول است اما باید " با صبر و ملایمت " و با " شفقت " انجام شود و به هیچ وجه شباهتی با ضرب و شتم و بدرفتاری که کودکان در بعضی از نقاط جهان با آن روبرو هستند نداشته باشد. یک چنین رفتار مذمومی با کودکان انکار حقوق انسانی آنها و نفی اعتمادی است که در یک جامعه بهائی فرد ضعیف باید نسبت به شخص قوی تر داشته باشد.

مکروهترین کردار انسانی و انحراف او چیست؟ وظیفه تشکیلات بهایی و خانواده فرد منحرف نسبت به او چیست؟

۷۸- در کردار انسانی به سختی می توان انحرافی را مکروه تر از تجاوز جنسی به کودکان که فاسدترین نوع آن زنای با فرزند است تصور نمود. در دوره ای از تاریخ که بنا به فرموده حضرت ولیّ امرالله: "تباهی طبیعت بشر، تدنّی اخلاق انسان، فساد و زوال مؤسسات دنیوی پست ترین و زننده ترین جنبه‌های خود را نشان می دهد" ^۱، و زمانی که " ندای وجدان خاموش " ^۲ و " شرم و حیا مفقود " ^۳ شده است، مؤسسات بهائی باید در انجام مسئولیت خود برای حفظ و حراست اطفالی که در تحت اشراف خویش دارند هوشیار و انعطاف ناپذیر باشند و نباید اجازه دهند که تهدید یا رعایت مصلحت، آنها را از انجام وظایف خود باز دارد. شخصی که از تجاوز جنسی همسرش به کودکی آگاه است نباید سکوت اختیار نماید بلکه باید به کمک محفل روحانی و در صورت لزوم مسئولین دولتی، به تمام اقدامات لازم دست زند تا این عمل شنیع و به غایت غیراخلاقی فوراً متوقف گردد و درمان و معالجه آغاز شود.

وظایف محفل روحانی در هدایت بهائیان و حفظ و صیانت ایشان چیست؟

۱۱۱- بعضی از اهداف مهمی که محفل روحانی محلی در فرایند رشد خود به بلوغ کامل باید به آن نائل گردد عبارتند از: عمل به مثابه شبانی مهربان از برای اغنام الهی، ترویج اتحاد و اتفاق بین یاران الهی، هدایت فعالیت‌های تبلیغی، حفظ و صیانت امرالله، برگزاری ضیافات نوزده روزه و سالروز ایام متبرکه و جلسات مرتب برای جامعه، آشنا ساختن بهائیان با نقشه های محفل، دعوت جامعه به ارائه پیشنهادات خود، کوشش در بهبود وضع جوانان و کودکان و شرکت تا حد امکان در فعالیت‌های بشردوستانه. محفل در روابط خود با افراد احبّاً باید هر یک را دائماً به مطالعه امر مبارک و ابلاغ پیام شکوهمندش و تمسک به تعالیمش و تبرّع آزادانه و مرتّب به صندوق‌های امری و شرکت در فعالیت‌های جامعه بهائی و مراجعه به محفل روحانی به هنگام نیاز برای مشورت و استمداد، دعوت و تشویق نماید.

^۱ . ترجمه ای از توفیق حضرت ولی امرالله مورخ ۱۱ مارس ۱۹۳۶

^۲ . ماخذ بالا

^۳ . ماخذ بالا

۱. رساله تسییح و تهلیل ، صفحه ۲۰۶
۲. کتاب اقدس ، بند ۶۳ ، صفحه ۵۸
۳. مجموعه ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی ، صفحه ۱۱
۴. مجموعه ای از الواح جمال اقدس ابهی که بعد از کتاب اقدس نازل شده ، صفحه ۹۳
۵. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۱۵
۶. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحات ۱۱۴-۱۱۵
۷. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۱۹
۸. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۹. گنجینه حدود و احکام ، صفحه ۱۶۱
۱۰. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۱۱. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۱۲. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۱۳. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۱۹
۱۴. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۱۵. مجموعه ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی ، صفحه ۱۲
۱۶. نامه مورخ ۲۰ مارس ۱۹۲۸ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۷. نامه مورخ ۱۵ ژوئیه ۱۹۲۸ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۸. نامه مورخ ۱۹ ژوئن ۱۹۳۱ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یک فرد
۱۹. نامه مورخ ۲۷ ژانویه ۱۹۳۵ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یک محفل روحانی ملی
۲۰. نامه مورخ ۲۹ مه ۱۹۳۵ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۱. نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۳۵ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۲. نامه مورخ ۲۳ ژوئیه ۱۹۳۷ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۳. نامه مورخ ۲۳ نوامبر ۱۹۳۷ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۴. نامه مورخ ۵ سپتامبر ۱۹۳۸ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء

۲۵. نامه مورخ ۸ مه ۱۹۳۹ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۶. نامه مورخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۴۱ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۷. نامه مورخ ۸ سپتامبر ۱۹۴۷ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۸. نامه مورخ ۱۹ اکتبر ۱۹۴۷ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۲۹. نامه مورخ ۵ ژوئیه ۱۹۴۹ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۳۰. نامه مورخ ۱۷ فوریه ۱۹۵۰ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۳۱. نامه مورخ ۱ اوت ۱۹۷۸ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۲. نامه مورخ ۱۲ اکتبر ۱۹۸۶ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۳. نامه مورخ ۲۴ ژانویه ۱۹۹۳ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۴. نامه مورخ ۱۵ ژوئیه ۱۹۹۳ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۵. نامه مورخ ۱۸ آوریل ۱۹۹۴ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۶. نامه مورخ ۲ ژانویه ۱۹۹۶ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۷. نامه مورخ ۲۶ ژوئن ۱۹۹۶ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۳۸. ابلاغیه مورخ ۲۰ مارس ۲۰۰۲ صادره از بیت العدل اعظم الهی
۳۹. مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی، صفحه ۱۱
۴۰. کتاب اقدس، رساله سؤال و جواب، شماره ۱۰۵، صفحه ۷۴
۴۱. کتاب اقدس، رساله سؤال و جواب، شماره ۱۰۶، صفحه ۷۵
۴۲. مجموعه ای از الواح جمال اقدس ابهی که بعد از کتاب اقدس نازل شده، صفحه ۷۵
۴۳. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۴۴. آرشیو مرکز جهانی بهائی، مائده آسمانی، جلد ۴، صفحه ۱۷۳
۴۵. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، صفحه ۱۱۷
۴۶. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، صفحات ۱۲۳-۱۲۴
۴۷. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، صفحات ۱۳۰-۱۳۱
۴۸. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، صفحه ۱۲۲
۴۹. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء، جلد ۱، صفحه ۱۲۶
۵۰. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۵۱. مفاوضات عبدالبهاء، طبع مصر، صفحه ۱۶۳
۵۲. مکاتیب عبدالبهاء، جلد ۴، صفحه ۳۲

۵۳. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۱۳۶
۵۴. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۲ ، صفحه ۲۴۲
۵۵. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۵۶. نامه مورخ ۲۹ می ۱۹۲۹ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به دو نفر از احباء
۵۷. نامه مورخ ۲۱ ژوئیه ۱۹۳۸ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۵۸. نامه مورخ ۱۰ نوامبر ۱۹۳۹ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۵۹. نامه مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۳۹ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۶۰. نامه مورخ ۱۳ نوامبر ۱۹۴۰ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۶۱. نامه مورخ ۱۴ دسامبر ۱۹۴۰ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یک محفل ملیّه
۶۲. نامه مورخ ۸ می ۱۹۴۲ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۶۳. منتخبات توفیعات مبارکه حضرت ولیّ امرالله ، صفحات ۱۶۱-۱۶۰
۶۴. نامه مورخ ۲۵ اکتبر ۱۹۴۷ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از محافل ملیّه
۶۵. نامه مورخ ۲۳ ژوئیه ۱۹۵۴ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از محافل ملیّه
۶۶. نامه مورخ ۲۸ اکتبر ۱۹۵۵ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۶۷. نامه مورخ ۲۳ اوت ۱۹۷۷ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۶۸. نامه مورخ ۲۹ مارس ۱۹۸۲ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۶۹. نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۸۲ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از محافل ملیّه
۷۰. نامه مورخ ۴ ژوئن ۱۹۸۴ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۱. نامه مورخ ۹ اوت ۱۹۸۴ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۲. نامه مورخ ۲۳ اوت ۱۹۸۴ از طرف بیت العدل اعظم به دو نفر از احباء
۷۳. نامه مورخ ۱۱ ژانویه ۱۹۸۸ از طرف بیت العدل اعظم خطاب به یکی از احباء
۷۴. نامه مورخ ۲۵ ژوئیه ۱۹۸۸ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۵. ابلاغیه مورخ ۲۸ فوریه ۱۹۸۹ بیت العدل اعظم الهی
۷۶. نامه مورخ ۸ فوریه ۱۹۹۰ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۷. نامه مورخ ۲۴ ژانویه ۱۹۹۳ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۸. نامه مورخ ۲۶ ژانویه ۱۹۹۴ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۷۹. نامه مورخ ۲۴ سپتامبر ۱۹۹۷ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۸۰. پیام رضوان ۲۰۰۰ بیت العدل اعظم الهی خطاب به بهائیان عالم

۸۱. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۸۲. مجموعه ای از الواح جمال اقدس ابهی که بعد از کتاب اقدس نازل شده ، صفحه ۹۳
۸۳. مجموعه ای از نصوص مبارکه و دستخط های بیت العدل اعظم الهی درباره حقوق الله ، شماره ۴۸ ، صفحه ۱۹
۸۴. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۸۵. از بیانات حضرت عبدالبهاء که اصل آن به انگلیسی ثبت شده
۸۶. مجموعه خطابات حضرت عبدالبهاء ، قسمت دوم ، صفحه ۹۹
۸۷. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۸۸. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۸۹. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۲ ، صفحه ۲۴۴
۹۰. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۹۱. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحه ۶۶
۹۲. آرشیو مرکز جهانی بهائی
۹۳. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۱ ، صفحات ۱۲۲-۱۲۳
۹۴. منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ، جلد ۲ ، صفحه ۲۴۳
۹۵. نامه مورخ ۶ نوامبر ۱۹۳۲ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۹۶. نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۳۳ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۹۷. نامه مورخ ۶ دسامبر ۱۹۳۵ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۹۸. نامه مورخ ۱۷ مارس ۱۹۳۷ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به گروهی از جوانان بهائی
۹۹. نامه مورخ ۲۰ فوریه ۱۹۴۰ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۰. نامه مورخ ۹ مارس ۱۹۴۲ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۱. نامه مورخ ۴ اوت ۱۹۴۳ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به دو نفر از احباء
۱۰۲. نامه مورخ ۱۴ اکتبر ۱۹۴۳ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۳. نامه مورخ ۹ مارس ۱۹۴۶ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۴. نامه مورخ ۱۰ آوریل ۱۹۴۷ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یک زوج بهائی
۱۰۵. نامه مورخ ۲ آوریل ۱۹۵۰ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۶. نامه مورخ ۱۲ ژوئیه ۱۹۵۲ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۷. نامه مورخ ۲۳ مه ۱۹۵۶ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۰۸. نامه مورخ ۵ ژوئن ۱۹۵۶ از جانب حضرت ولی امرالله خطاب به یکی از احباء

۱۰۹. نامه مورخ ۱۵ اوت ۱۹۵۷ از جانب حضرت ولیّ امرالله خطاب به یکی از احباء
۱۱۰. نامه مورخ ۳۰ ژوئیه ۱۹۷۲ بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از محافل ملیّه
۱۱۱. نامه مورخ ۲۶ فوریه ۱۹۷۳ بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۲. نامه مورخ ۳۱ اوت ۱۹۷۶ بیت العدل اعظم الهی خطاب به محافل ملیّه
۱۱۳. نامه مورخ ۲۴ ژوئن ۱۹۷۹ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۴. نامه مورخ ۴ اوت ۱۹۹۲ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۵. نامه مورخ ۲۰ سپتامبر ۱۹۹۲ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۶. نامه مورخ ۲ ژوئیه ۱۹۹۵ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۷. نامه مورخ ۴ سپتامبر ۲۰۰۱ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یک زوج بهائی
۱۱۸. نامه مورخ ۲۲ سپتامبر ۲۰۰۲ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۱۹. نامه مورخ ۱۹ دسامبر ۲۰۰۶ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء
۱۲۰. نامه مورخ ۳۱ ژوئیه ۲۰۰۷ از طرف بیت العدل اعظم الهی خطاب به یکی از احباء

کتابشناسی

حضرت بهاءالله، **کتاب اقدس** (حيفا: مرکز جهانی بهائی، ۱۹۹۵ میلادی)

حضرت بهاءالله، **مجموعه ای از الواح جمال اقدس ابھی که بعد از کتاب اقدس نازل شده**، نشر دوّم (هوفهایم: مؤسسه مطبوعات امری آلمان، ۲۰۰۰ میلادی)

حضرت بهاءالله، **منتخباتی از آثار حضرت بهاءالله**، نشر دوّم (هوفهایم: مؤسسه مطبوعات امری آلمان، ۲۰۰۶ میلادی)

حضرت عبدالبهاء ، **مجموعه خطابات حضرت عبدالبهاء** (لانگھاین : لجنه ملى نشر آثار امرى به زبان های فارسی و عربی ، ۱۹۸۴ میلادی)

حضرت عبدالبهاء ، **مفاوضات عبدالبهاء** (قاهره : فرج الله ذكى الكردى ، ۱۹۲۰ میلادی)

حضرت عبدالبهاء ، **مکاتیب عبدالبهاء** ، جلد ۴ ([طهران] : مؤسسه ملى مطبوعات امرى ، ۱۲۱ بدیع)

حضرت عبدالبهاء ، **منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء** ، [جلد ۱] (ویلمت : مؤسسه مطبوعات امرى امریکا ، ۱۹۷۹ میلادی) ؛ جلد ۲ ([حيفا] : انتشارات مرکز جهانی بهائی ، ۱۹۸۴ میلادی)

حضرت ولى امرالله ، **منتخبات توقيعات مبارکه حضرت ولى امرالله** (طهران : لجنه ملى نشر آثار امرى ، ۱۰۵ بدیع)

اشراق خاوری ، عبدالحمید ، **رسالة تسبیح و تهلیل** ([طهران] : مؤسسه ملى مطبوعات امرى ، ۱۲۸ بدیع)

اشراق خاوری ، عبدالحمید ، **گنجینه حدود و احکام** ، نشر سوّم ([طهران] : مؤسسه ملى مطبوعات امرى ، ۱۲۹ بدیع)

اشراق خاوری ، عبدالحمید ، **مائدة آسمانی** ، جلد ۴ ([طهران] : مؤسسه ملى مطبوعات امرى ، ۱۲۸ بدیع)

فاضل یزدی [علی ممتازی] ، **مناهج الاحکام** ، دو قسمت ([طهران : لجنه ملى محفظة آثار امرى] ، ۱۳۲ بدیع)

مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی ([طهران] : مؤسسه ملى مطبوعات امرى ، ۱۳۵ بدیع)

مجموعه ای از نصوص مبارکه درباره مقام زن در امر الهی ([حيفا : مرکز جهانی بهائی] ، ۱۹۸۷ میلادی)

مجموعه ای از نصوص مبارکه و دستخطهای بیت العدل اعظم الهی درباره حقوق الله ([مونتریال : ورقا ، ۱۹۸۵ میلادی])